

(کومہ لہ شیخ)

سید شہزادہ
قادر وریا

کتیخانہ‌ی دیجیتالی

www.rabari.org

شیلانی شہرکہ

(کومہ لہ شیعر)

قادر وریا

شیلانی شه ږگه

(شيعر)

قادر وريا

دیزاینی ناووه: مه سعوود ږهواندووست

دیزاینی بهرگ: مراد بهرامیان

چاپ: ږوشنگه ږی

ئاگوستی ۲۰۲۰

پیشکەشه به یادی ٧٥ ساڵه‌ی دامه‌زانی
حیزبی دیموکراتی کوردستان

پیرست

- ۷..... له باره‌ی شیعری خۆم و سه‌رده‌می شاعیریمه‌وه
- ۱۹..... مه‌حه‌سسلی دینهاتی *
- ۲۱..... به‌تین.....
- ۲۲..... خۆزیابه‌ک
- ۲۳..... ژیانه‌وه.....
- ۲۷..... سروودی ۲۵ی گه‌لاوێژ.....
- یادی نه‌مریک... (بۆ شه‌هید مه‌حموود ره‌حمه‌تپوور، جیگری فه‌رمانده‌ری هێزی
سمکۆی شنۆ).....
- ۲۹.....
- ۳۱..... سه‌د سلاو بۆ دیموکرات.....
- ۳۳..... ئیمه‌ بی باکین.....
- ۳۵..... نه‌ورۆژ.....
- ۳۷..... کورد و فه‌له‌ستینی.....
- ۴۰..... بۆ خانزادیک.....
- ۴۱..... کوردستان.....
- ۴۳..... له‌ شینی چه‌وساوه.....
- ۴۳..... (حه‌سه‌ن زودیفه‌ر) ی شه‌هیددا.....
- ۴۴..... ژوانگه.....
- ۴۶..... له‌ خه‌وما.....
- ۴۸..... ولامی نامه‌ی ئازیزیک.....
- ۵۲..... غه‌زه‌لیکی نیوه‌چل (*).....
- ۵۳..... ته‌نیایی.....
- ۵۵..... جیژنانه ۱-.....
- ۵۷..... جیژنانه ۲-.....
- ۵۹..... سویند.....
- ۶۱..... مالاوایی.....
- ۶۳..... شینی کۆچیک.....

- ٦٤..... بۇ پىرى سەنگەر (مەلا سالە)
- ٦٧..... نات يىنم تا... ..
- ٦٨..... رىق... ..
- ٧٠..... ئەوين... ..
- ٧١..... دەنگ دى... ..
- ٧٣..... شيوەن... ..
- ٧٤..... بۇ تۆم دەوى؟
- ٧٧..... بۇ جاو شىنىك
- ٧٨..... بۇ دەنگى حىزبى قازى
- ٨١..... ژىن نامە... ..
- ٨٢..... بۇ مەرگى ھىمنى شاعىر... ..
- ٨٣..... بەنگە... ..
- ٨٤..... دوو راسپاردە... ..
- ٨٦..... شيوەنىكى بى كۆتايى
- ٨٧..... شىرىن... ..
- ٨٩..... بەردەھەتۆ... ..
- ٩١..... بىتۆ، بىمن، ئەم چىايە
- ٩٢..... زەماوەندى پىشمەرگە
- ٩٣..... "ئەو تاپۇيەى بوو بە ئەوين" *
- ٩٥..... چاوەروانى... ..
- ٩٧..... لەدایکبوون*
- ٩٩..... دىسان نەورۆز

له باره ی شیعری خوّم و سهرده می شاعیرمه وه

۳۴ سال له مه و بهر بریارم دا ئه وهنده به ره مه می به خه یالی خوّم وه کوو شیعری نووسیومن و نه فه وتاون، له دهفته ریک دا کو بکه مه وه. له لاپه ره ی یه که می دهفته ره که دا ئه م چهند دپره م وه ک پښه کی نووسیوو:

"ئهم دپره له توبه تانه که شیوه ی شیعری ده دهن، ئهم کاروانه وشه یه ن که هوّبه به هوّبه و، هه وار به هه وار و، مال به مال و، کیو به کیو، ناوچه به ناوچه و، مه لئبند به مه لئبند و، بگره سه نگره به سه نگره، له توپی دل دا و یا له (سهر) سینگی لاپه ره شپه یه کدا، به نیو ریژنه ی خه م و تاسه ی خوّشه ویستان (ی دوورکه وتوو) و له ژیر ره هیله ی په ژاره ی له دهستدانی نازیزان دا هیناومن. ته رمی زوریانم دیوه که به دهستی نه یارانی ئهم خاکه راکیش راکیش به ره و گوړخانه بردوویانن و خوّشم به شپکی زوریانم به جوانه مه رگی ژیر گل کردوون، زوریان له بیرى بیر سراون و له رووی زهین کراون.

سلاو له گیانیان و یادیان به خیر!
ئوهش به شهل و کوپر ده رچووه که یان.
بناری قه ندیل، ئه سستیرۆکان
نیوه شه وی ۱۳۶۵/۸/۱۷"

ئیستا دواى ئه وه هه مووه سائه ده مه وی هه نگوویکی دیکه له مه ر پاراستنیان هه ل بگرم. ده مه وی له توپی کتیبکی ئه لکترۆنی دا، بلاویان بکه مه وه. ره نکه ته نیا گرفتیکى که له م باره یه وه هه مبی، دیتنه وه ی ناویکی گونجاو بو ئه وه کوّمه له شیعره م پی. جارئ هیشتا له چاره سه ری کیشه ی دیتنه وه ی ناویک بو ئه م کتیبه نه بوومه ته وه، خوّم به ره ورووی دوو پرسیاره کردوته وه: ۱- ئایا به راستی به م نووسینانه ت ده لپی شیعری؟ ۲-

بلاوکردنه وه یان چ سووډیځی هه یه؟ ئه و جوړه پرسیارانه ئه گهر بوخو شم له خو میان نه که م به دنلیایه وه زوړنیک له خوینه ران لیمی ده که ن. ئیجازه م بدن بو ولایم ئه م جوړه پرسیاره که میک بگه ریمه وه دواوه. ئه و سه رده مه ی خولیا و، ئاره زووی شاعیری منیان زور به خو وه خه ریک کردبوو، ۱۰ سائیک له ته مه نم (له ته مه نی ۱۴ تا ۲۴ سالی) ده گرتیه وه. به لاسای کردنه وه شاعیرانی دیکه و به نووسینی تاکه به بیت-دیاره به زمانی فارسی- دهستم پی کرد. ئه و کاته ی وه ک ئه رکی قوتابخانه له قونای ناوه ندی، ئینشا (د ارشتن) م ده نووسی، زور جار به تاکه به بیتیک شیعر که هی خو م بوون، کو تاییم به د ارشتنه کانم دینا. یادی به خیر ئاغای مووسه وی، به رپوه به ری قوتابخانه که جاروبار ده بووه ماموستای ئه ده بیاتیشمان، هه ر که له خویندنه وه ی د ارشتنی خو م ده بوومه وه، به فارسی لپی ده پرسیم ئه م شیعره هی کییه؟ منیش به جوړنیک به خو نازینه وه، ده مکوت هی خو م! ئاغای مووسه وی که بو خو ی ئه لحه ق شاعیری چاک بوو، چاوه روان نه بوو ئه م قه لافه ته وردیلانه و گونده بیانه ی من فری به سه ر شیعره وه پی، به سه رسورمانیکه وه ته حسینی ده کردم، هانی ده دام گرنگی به و به هره یه ی خو م بده م و، له سه ر شیعر گوتن و به دوا د اچوونی ئه ده بیات به رده وام بم. هاوړی و هاوړوله کانیشم جوړنیک باسی به هره ی ئه ده پی و شاعیرانه یان ده کردم، هه ر وا بزانه بلیمه تیک به رپوه یه! ئه مه وای کرد خو شم شاییم به خو م پی و، پتر وه دوا ی شیعر نووسین و خولیا ی شاعیری بکه وم. ورده ورده له دانانی تاکه به یتیم تپه پانده. هه ر ئیده یه ک به خو یه وه خه ریکی کردبام و هه رچو نیک پی بوم هاتبا یه، به خه یالی خو م ده مکرد به شیعر. رهنگه زور درهنگ زانییتم ئه وه ی نووسیومه، دوو به یتیه؟ چوارینه یه؟ قه سیده یه یا هتد؟ سال به سالیس له شیعر نووسین و خو به شاعیر زانین سه رخو شتر ده بووم .

ئه وه هسه ته ئه و کاته له من دا به هیترتر بوو که وه ک زوریه ی میرمندا لانی ئه و کات- له وانه یه هی ئیستاش هه ر وا بن- له ته مه نیک پی که م دا که و تمه

داوی ئەوین و ئەوینداری. ۱۵ ساڵه بووم که شۆرشی گهلانی ئێران رووی دا. دهتوانم بلێم له دهرووون و ههستی منیش دا، ئەوین و ئەوینداری- ئەویش ئەوینی یهک لایهنه- وههاگر و کلپه‌ی ستاندهبوو، له ئاگرین بوونی دا، له شۆرشی گهلانی ئێران نه‌ده‌مايه‌وه. هاوینی ۱۳۵۷ (۱۹۷۸)، چهند دووبه‌یتی عاشقانه‌ی خۆم بوو گوڤاری "دختران و پسران" (گوڤاریکی هه‌وتوانه‌ی تایبه‌ت به‌ نه‌وجه‌وانان که سه‌ر به‌ رۆژنامه‌ی "اطلاعات" بوو و له‌ تاران ده‌رده‌چوو) نارد. ئەو گوڤاره‌ له‌ یه‌کیک له‌ ژماره‌کانی پاییزی خۆی دا یه‌ک دووبه‌یتی منی له‌ لایه‌ره‌ی تایبه‌ت به‌ شێعری خۆی دا بلاو کرده‌وه. دیاره‌ سه‌رپه‌رستی لایه‌ره‌که‌ دووبه‌یتییه‌که‌ی منی جوان و ریکوپی‌ک کردبوو، ئەگینا رووی مه‌جلیسی نه‌ده‌بوو. ئەم رووداوه‌ رۆلێکی زۆری هه‌بوو له‌ بروا به‌خۆهینان و به‌رده‌وامبوونم له‌ سه‌ر نووسینی شێعر. له‌ نیو کۆری دۆستان و ناسیوانیش دا بۆم بوو به‌ ئیعتیبار .

سالی ۱۳۵۷، له‌ به‌ر خۆپێشاندان و رێتیوان و مانگرتن دژی رێژیمی شایه‌تی، خۆپێندن و چوونه‌ قوتابخانه‌مان ئەوه‌نده‌ جیددی نه‌بوون. به‌شی زۆری پاییز و زستانی ئەو ساڵه‌ له‌ گونده‌که‌مان (چه‌شمه‌گۆل) بووم و، شه‌و و رۆژ خه‌ریکی لاوانده‌وه‌ی هه‌ستی خۆم و هۆنینه‌وه‌ی شێعر بووم. ئامۆزایه‌کم که‌ ۶-۷ سالی‌ش له‌ خۆم گه‌وره‌تر بوو به‌لام زۆر خۆمانه‌ بووین و براده‌رایه‌تیمان هه‌بوو، دهنگی خۆش بوو و هیندیک جار داوی یارمه‌تی لێ ده‌کردم بۆ پێوه‌زیادکردن و ده‌سکاری و گۆرینی شێعری هیندیک له‌ گۆرانیه‌کان به‌ گۆیره‌ی حال و مه‌به‌ستی خۆی. ئەم هاوکاریه‌ له‌ لایه‌ک و له‌ لایه‌کی دیکه‌ بووژانه‌وه‌ی که‌شوه‌ه‌وای کوردایه‌تی له‌ ژێر شوینه‌واری شۆرش و لاواز بوونی رێژیمی شایه‌تی، هانی دام له‌مه‌ودوا پتر به‌ کوردی بنووسم، ئەگه‌ر چی رێنووسی کوردیشم نه‌ده‌زانی .

من- سه ره‌رای ۱۰ سائیک شیع‌ر نووسین- قه‌ت نه‌بووم به‌ شاعیر. به‌لام هه‌ر ئه‌و شیع‌ر نووسین و خو‌به‌ شاعیرزانینه، رۆلی زۆریان هه‌بوو له‌ سه‌ر دیاریکردنی رۆیه‌وی ژیانم. هه‌ر بۆ نموونه‌ ئه‌گه‌ر چی می‌رمندا ئیکی شه‌رمن بووم، به‌لام هه‌زی خویندنه‌وه‌ی شیع‌ره‌کانم بۆ خه‌لک وایان لی ده‌کردم، له‌ گه‌ل خو‌م بکه‌ومه‌ پر کیشی و به‌ سه‌ر ئه‌و شه‌رمه‌ی خو‌مدا زال بېم. نیوه‌پاسته‌کانی ره‌شه‌مه‌ی ۱۳۵۷ که‌ نه‌مر مه‌لا مسته‌فا بارزانی له‌ ئه‌مریکا کۆچی دوایی کرد و، گو‌تیان ته‌رمه‌که‌ی دیننه‌وه‌ شنۆ، من له‌ ژیر کاریکه‌ری هه‌وال و راپۆرتی رادیۆکانی ئه‌و کات و خه‌م و به‌داخبوونی خه‌لک، چه‌ند پارچه‌ شیع‌رم بۆ کۆچی دوایی بارزانی نووسی. هه‌تا ته‌رمه‌که‌یان له‌ ئه‌مریکا وه‌هینایه‌وه‌ شنۆ، چه‌ند رۆژنیک خایاند. له‌و چه‌ند رۆژه‌دا خه‌لکیکی زۆر له‌ شار و ناوچه‌کانی دیکه‌ی کوردستانه‌وه‌ هاتبوونه‌ شاری شنۆ. مزگه‌وتی گه‌وره‌ی شار هه‌ر جمه‌ی ده‌هات. هه‌ر جاره‌ی سه‌رۆک عه‌شیره‌تیک، مه‌لایه‌ک، که‌سایه‌تییه‌ک ده‌چووه‌ پشت میکروڤۆنی مزگه‌وت و هه‌ستی خو‌ی به‌و بۆنه‌یه‌وه‌ ده‌رده‌بێ. تاق و لۆقه‌ شیع‌ریشیان ده‌خوینده‌وه‌. من رۆژی یه‌که‌می به‌شداریم له‌و کۆر و کۆبوونه‌وانه‌ی مزگه‌وتی گه‌وره‌دا، ئه‌گه‌ر چی شیع‌ره‌کانی خو‌شم پێ بوون، به‌لام پیم عه‌یب بوو و له‌ خو‌م رانه‌دی بچمه‌ پشت میکروڤۆن و بیانخوینمه‌وه‌. ئیواره‌ چوومه‌وه‌ ما‌ل و، شه‌وی ده‌ستیک باشم به‌ شیع‌ره‌کانم دا‌هینا و بپیارم دا سبه‌ی له‌ مزگه‌وتی گه‌وره‌ی شار بیانخوینمه‌وه‌. هه‌ر واشم کرد. چه‌نده‌ له‌ خو‌م رازی بووم که‌ به‌ سه‌ر ئه‌و شه‌رم و ترسه‌ی خو‌مدا زال بوومه‌ و توانیومه‌ به‌رامبه‌ر به‌وه‌مه‌وه‌ خه‌لکه‌، شیع‌ری خو‌م بخوینمه‌وه‌.

هۆگری به‌ شیع‌ر نووسین و تینویتی به‌شدار ی له‌ کۆر و کۆبوونه‌وه‌ی ئه‌ده‌بی، یه‌کیک له‌و هۆکارانه‌ بوون هانیا‌ن دام که‌ له‌ کۆتاییه‌کانی پاییزی ۱۳۵۸دا، تیکه‌لاوی تیکۆشانی ریکخراوی لاوانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران له‌ شنۆ بېم. له‌ گه‌ل هاورپیه‌کی خو‌شه‌ویستی هاو‌پۆل و هاوته‌مه‌نم که‌ ئه‌ویش شیع‌ری ده‌نووسی، روومان کرده‌ بنکه‌ی ئه‌و

رېځخراوه يه. له بنكه ي رېځخراوى لاوان، ټيواره ي يه كېك له روزه كاني
 حه وتوو (وام له بيره سيشه مه بوو) ته رخان كرابوو بو "شهوى شيعر".
 ټه و كات لاني كه م له شنو هيشتا دهسته واژه ي "ټيواره كوړ" دانه هاتبوو.
 بهره بهره كه ساني ديكه مان ناسي كه ټه وانيش شيعريان دنووسى، له
 شيعر و بهرهمى ټه وان و له و باسانه ي له و كوړانه دا ده كران، شت فير
 ده بوو ين و بهره و بهرهمى ټه ده يي خو مان پې به هيتر ده كرد. وامان
 لې هات ټيمه ش هيندى جار شتيكي خو مان بخوئينه وه، سه رنج و
 ده ستخوشى ټه م و ټه و ببيسين و، وا هه ست بكه ين ټيمه ش بو خو مان
 شتيكين. پې ټه مه گي ده پې ټه گه رله م باره يه وه يادى زينده ياد كاك نه يي
 قادري نه كه مه وه كه هه ميشه هانده رمان بوو و دلگه رمي پې ده داين.
 چوونه ريزي رېځخراوى لاواني ديموكرات، به شدارى له چالاكي
 فرهه نكي جوړاو جوړى وه ك شانو، فيربوون و فير كردنى خوئنده وه و
 نووسيني كوردى، كوړ و كو بوونه وه ي ټه ده پې و باسى سياسى،
 كردنه وه ي بنكه ي يه كيه تى لاوان له دې خو مان و گونده كاني
 ده وروبه رى به دوا داهات. له هه مووى ټه و چالاكيانه دا، به هره و مايه و
 ټيعتبارى شاعيريم، يارمه تيدهر و رېخوشكهرى به ره و پيشچوونم
 بوون .

ټه و كات ره سم وابوو كه شاعير ده بوايه "تخلص" (نازناو) ي هه پې.
 روزه كاني له روزه ي پاييزى ١٣٥٨، له گه ل چنه د هاوړپې سه رده م
 قوتا بخانه م كه ټه وانيش له ديها ته وه بو خوئنده هاتبوونه شار، له
 مزلى نزيك ترين هاوړپې ټه و سه رده مه م، حوسين ره سوول نه ژاد-يادى به
 خير- ليك كو ببووينه وه كه ټه و باسه هاته گوړى. بو خو م ٣ نوم بو
 "نازناو" پيشنيار كرد: "فريا"، "بريا" و "وريا". گوتيان با قورعه ي لې
 باوږين. ناوه كانمان هه ريه كه ي له سه ر پارچه كاغه زيك نووسى و پارچه
 كاغه زه كانمان نوشتاننده وه و خستمانه نيو په رداخيك. داوام ليكرا
 يه كيان ده ريښم. زورم پې خو ش بوو ټه وه ي به ده ستمه وه دى، "فريا"
 پې، كه چي "وريا" م به ده ستمه وه هات و به ناچار ملم بو راکيشا. جا

چونکه له نیو شاعیرانی هاوچهرخي ئیراندا، زور نازناوی پیکهاتوو له تاقه پیتیک و ناوئیک وهک "م. سرشک"، "ه. ا. سایه"، "م. اخوان ثالث" و هتدم دیتبوو، پیم وابوو "وریا" ته گهر به تهنیا بی، نابی. ههر بویه پیتی "ع" یشم وهک کورتکراوه یا پیتی یه که می "عه بدولقادر" (ناوی بچووکی خۆم) ره گه ل خست و کردم به "ع. وریا". "عه بدولقادر" ه کهش له بهر نه وه بوو که تهنیا بایم به و جوړه بانگی ده کردم نه گینا له هه موو جییه ک ههر "قادر" بووم! غافل له وه که نه و "ع" ی "عه بدول" ده توانی بو ههر هزار و یهک ناوه که ی خوی ته بارهک و تهعالای به کاری بیی و ههر تهنیا تایبته نیه به عه بدولقادر! به لام وهختایه ک به و عه یبه ی نازناوه که ی خۆم زانی که زور درهنگ ببوو و ئیدی "ع. وریا" جیتی خوی گرتبوو، به تایبته تی که هیندیک جار نموونه ی نه و شیعرانه ی خۆم بو رادیوی دهنگی کوردستانی ئیران و هیندیک بلاوکراوه ی وهک "لاوان" ئورگانی یه که یه تی لاوانی دیموکراتی کوردستانی ئیران، "کیتله شین"، ئورگانی کۆمیتته ی شارستانی شنۆ، "یه کیتی"، ئورگانی کۆمیتته ی شارستانی نه غه ده، ناردبوو و، ههر به نازناوی "ع. وریا" بلاویان کردبووه.

نه و به ره هه مه شیعیانیه ی له ۱۴-۱۵ سالیه وه نووسیوو من، کۆم کردبوونه وه و له یه ک دوو دهفته ردا نووسیوو من وه. کاتیک شهوی ۱۸ ی خه زمانانی سالی ۱۳۶۰ (۱۹۸۱) شاری شنۆ له لایه ن هیزه کانی کۆماری ئیسلامیه وه گیرایه وه و ده بوايه له شار وه دهر که وین، له گه ل چهند دهفته ری بیره وه ری و کۆمه لیک که لوپه ل و نووسینی جوړاوجوړی دیکه به ناسیاویکی خه لکی "سه رده ری" م نه سپارد که خوی و بنه ماله که ی وهک من له حه وش ی مالی کاک هادی ئیمامی دا ده ژیان. نه و ناسیاوه به ئینی دا به شینه یی که لوپه له کانم بباته وه دی و تاقه تیان بکا. منیش ههر نه وه ندهم بو کرا له گه ل هاوړیم کاک عومه ر نه حمه دی به دلێ پر و به بال راوه شاندن مالاوایی له شاره تازه داگیرکراومان بکه ین و، به مانگه شه و ملی ریگایه بگرین و به پیمان خۆمان بگه یه نینه نه لۆس که

هیشتا به دەست هیزی پيشمه رگه وه بوو. نەشم دەزانی ئەوه دەبیته
سەرەتای دابراپنێکی دوور و درێژم له شارە کەم که هەتا ئیستاش درێژهی
هەیه!

گۆرانی جۆگرافیای تیکۆشانم و ئەرک و بەرپرسایەتیم له یه کیه تی لاوان
و پيشمه رگایه تی و کاری حیزبى دا، منیان له شیعر نووسین دوور
نەخستەوه. زۆر رووداوی نیو ژیاى پيشمه رگانه و تیکۆشان له نیو
خەلکی کوردستان دا له لای من دەبوون به هەوینی شیعر و هۆنراوهی
تازە. هۆگری به شیعر و خۆشهویستی شاعیران، هانیان دەدام شاعیران
و ئەدیباى نیو حیزب، بناسم. به دواداچوون بۆ بەرهەمی نوێیان بکەم،
ئەگەر بۆم هەلکەوی خۆمیان پى بناسینم، بەرهەمی خۆمیان نیشان
بدهم و داواى پینوینی و ئامۆزگاریان لى بکەم. نووسینه کانی پيشووم،
هیچ کات وەدەست نەکەوتنەوه. خەتای خۆشمان تیدا بوو، چونکە
وەدوايان نەکەوتنەوه. هیچ کات پیم له "سەردەری" نەکەوتەوه و له
گەل ئەو ناسیاوەش پێوەندیم نەگرتەوه. رەنگە هۆیه کەى ئەوه بوو پى
کە ئەو کات به شایانی ئەووم نەزانیین خۆم یا کەسانێکی دیکەیان بۆ
بخەمه نیو زەحمەت. هەلبەت دوور کەوتنەوهی شوینی تیکۆشانیشم
له ناوچهی شنۆ کاریگەر پى خۆی هەبووه.

له و کات به دواوەش هەر شیعر و نووسینێکی دیکەم که بەربلاو لەم یا
ئەو دەفتەر دەنووسی، کەمتر له دەفتەریک دا کۆم دەکردنەوه.
ئەوئەندەى بنکه و باره گامان هەبوو، ئەگەر به مەئمووریەتیش دوور
کەوتبامەوه، کتیب و دەفتەر و کەلوپەلی خۆم له بنکه کەمان یا له ماله
ناسیاوینک به جى دەهیشت. جاری وابوو هەتا له مەئمووریەت
دەگەر اینەوه، ئەو گوندە و ناوچهیەى بنکهمان لەوى بوو، له لایەن
هیزه کانی رێژیمه وه دەگیرانەوه. خاوەنمال و هاوپی ئەمانەتدار ئەو
شتانەى له لامان به جى هیشتبوون، بۆیان نەدەپارێزرا و، له ترسی
ئەوهی چه کداره کانی رێژیم بین و ماله کان بپشکنن و شتە کانمان بکەوتتە
دەستیان و، کیشە بۆ خۆشیان دروست پى، دەیانخستنه نیو ئاگری

تەندوور. ھەر خوا بۇ خۆی دەیزانی چەندە وئەنە و نووسین و یادگاری و دۆکیۆمىنتى بە نرخى كادر و پېشمەرگە بەم جۆرە تېدا چوون! جارى واش بووە بنكە كانمان بە ھەموو كەلوپە لە شەخسىە كانىشمانەو ھە ووتوونە دەست جاش و پاسدار. لە ھېرشى ۲۶ى گە لاوئىژى ۱۳۶۳ (۱۹۸۴) بۇ سەر جانداران، شانسم ھەبوو كە كەلوپە لە كانم لە جياتى پاسدارە كان، كەوتبوونە دەست جاشى نەخوئىندەوار. جاشە كان رادىۆ و ئۆدكۆن و شتە كانى دىكەمیان نەبواردبوو، بەلام دەفتەرى يادداشتى رۆژانەمیان لە ھەوشى مالىك فرى دابوو و بە شايانى بردنیا نەزانىبوو. ئەو مالا-خانەيان ئاوا-، ھەلىانگرتبۆو و دوای چەند مانگ، كە كاك ئەحمەد نەخشى، بەرپرسى "كۆمىتەى برايم جەلال" رپى لەوى كەوتبوو، پېيان دابوو. ئەوئىش ناسىبووئەو و بۆى ھىنامەو. شىعرى "تەنبايى" و چەند شىعەرىكى دىكەش كە لەم دىوانەدا ھەن، بەو جۆرە دەستم كەوتتەو، ئەگىنا ئەوانىشم تېدا چووبوون! سەرتان نەيەشىنم، من چەند جار ئەو جۆرە رووداوانەم بە سەر ھاتوون و ھىچم بۇ نەماوئەتەو. دواتر قۆلم لى ھەلمائىوئەتەو، ئەگەر شىعەرىكم لە بىر بوو، نووسىومەتەو يا ئەگەر لە شوئىنىك بلاو بووئەتەو و بە يادگار لە دەفتەرى كەسىكى دىكە دا نووسىومە، كۆم كەردوونەو. بەم جۆرە ئەوئەندە شىعەرى لىم فەوتاو، زۆر زياترە لەوئە بۆم پارىزراو و ئىستا دەيانخەمە بەر سەرنجتان.

ئىستا كە چۆنئەتى ھاتن بۇ ئىو دىناى شىعەرنووسىن و شاعىرىم باس كەرد، جپى خۆئەتى واز لى ھىنانە نەخوازراو كەشى ھەر باس بكەم. لە رەشەمەى ۱۳۶۶ (مارسى ۱۹۸۸) بووم بە ھاوكارى دەستەى نووسەرانى رۆژنامەى "كوردستان". ئەو كات بەرپرسى گشتى يە كىئەتى لاوانى دىموكراتى كوردستانى ئىران بووم. ھەر لە كۆتاپى بەھارى ۱۹۸۸دا، بلاو بوونەوئەى گۆفارى "لاوان" كە چەند سالىك بوو، وەستابوو، بە پىداگرى من و رەزامەندى دەفتەرى سياسى حىزب، دەستى پى كەردەو. ھاوكات بووم بە ھاوكارى نىكى "تېكۆشەر"، گۆفارى نىوخۆپى حىزب

که به شیوهی وهرزی بلاو ده‌بۆوه و، وتارم بۆ ده‌نووسی. ههر له‌و سهرده‌میشه‌وه نووسینی وتار و لیکدانه‌وهی سیاسی بۆ رادیۆم ده‌ست پێ کرد. کرانه‌وهی ئەومه‌جالانه بۆ نووسین- دیاره نووسینی سیاسی و حیزبێ- ههم وای کرد ئەوهی له به‌هره‌ی ئەده‌بی ههمه، به لای نووسینی سیاسی و حیزبێ دا بچێ، ههم کات و حه‌وسه‌له‌یه‌کی ئەوتۆم بۆ نووسینی شیعر و بابته‌تی ئەده‌بی بۆ نه‌مینیتته‌وه. بێ ئەوهی به خۆم بزنام و بێ ئەوه‌ش که ئەمه د‌ن‌خوازی خۆم بێ، به بێده‌نگی له شیعر نووسین چوومه‌وه!! به‌لام ئەزموونی ئەوه‌نده شیعر نووسینه و ئاشنایه‌تی له گه‌ل شیعی شاعیران و سهرده‌رکردن له هیندیک پیدابووستی و تایبه‌تمه‌ندی ده‌قی شیعی، له و سالانه‌دا که به‌رپرسایه‌تی گوڤاری "لاوان" و ئاماده‌کردنی به‌نامه‌ی ئەده‌بی و هونه‌ری "کۆلکه‌زێڕینه" له رادیۆی ده‌نگی کوردستانی ئێران و پاشکۆی "ئه‌ده‌ب و هونه‌ر"ی رۆژنامه‌ی "کوردستان"م له سهر شان بوو، له رینویتی کردنی نوێقه‌له‌مان و له پیدابوونه‌وه‌ی ئەو به‌ره‌مه ئەده‌بیانه‌ی بۆیان ده‌ناردین، زۆر یارمه‌تیده‌رم بوو. به‌م جۆره له ۱۹۸۸ه‌وه من شیعرم نه‌نووسیوه، به‌لام ههر وه‌ک رابردوو خوێنه‌ری شیعی شاعیران بووم و زۆر جار بۆ ده‌رپینی باشتری مه‌به‌ستی خۆم له نووسینه‌کانم دا په‌نام بۆ شیعی شاعیران بردوه .

ئهم کۆمه‌له نووسینه‌ی له‌م کتێبه‌ دا ده‌یانخه‌مه به‌ر سهرنجتان، ته‌نانه‌ت ئەگه‌ر به پێی هیندیک پێوه‌ر و پیناسه نه‌چنه خانه‌ی شیعی‌یش، ههر به‌ره‌مه‌ی ئەو سهرده‌می شاعیری من. ده‌قه‌کان لاواز بن یا به‌هێز، زۆر ئەده‌بی بن یا که‌م، کچ و کال بن یا کامل و ته‌واو، لای من بایه‌خی خۆیان هه‌یه. هه‌لگری هه‌ست و روانین و بیرکردنه‌وه و ده‌رپینی من له سهرده‌میکی دیاریکراوی ته‌مه‌نم دان. ده‌کرا ئیستا که ده‌مه‌وی بلاویان بکه‌مه‌وه، ده‌ستیکیان پیدابینم و جوانترین بکه‌م، به‌لام به ئەنقه‌ست ئەوه‌م نه‌کردوه، چونکه ئەو کات نه‌ده‌بوونه ئاوینه‌ی ئەو سهرده‌م و قو‌ناغه‌ی ژیان و تیک‌وشانی من. پێشم حه‌یف بوو، ههر به‌و

تاوانه‌ی نه‌گه‌یشتوننه‌ته ئاستی به‌ره‌می شاعیره باشه‌کان، فریانی بده‌م و حاشایان لی بکه‌م و بلاویان نه‌که‌مه‌وه. پیم وایه به‌هه‌موو که‌موکوریبه‌کانیشیان‌ه‌وه، هیشتا زور په‌یام و راز و نیشان‌ه‌یان له‌باره‌ی سه‌رده‌میکی دیاریکراو له‌ژیانی من و خه‌باتیک که‌خوم بو‌ته‌رخان کردوه، پینه.

با بيمه‌وه سه‌ر ناویک که‌ده‌بی بو‌ئهم کومه‌له‌شيعره‌هه‌لی بیژیم. من و "دلسوز"، نه‌و هاورپی خوشه‌ویسته‌ی سه‌رده‌می می‌رمندا لیم له‌یه‌ک ته‌مه‌ندا، ملمان له‌شيعر نووسین نا، ته‌نانه‌ت به‌هاوبه‌شی "قه‌سه‌م نامه‌"یه‌کی دوور و درنیشمان هونیبووه، هه‌ر پیکه‌وه‌ش چووینه‌نیو کاری فه‌ره‌نگی و حیزبی و سیاسی. کاتی خو‌ی یه‌که‌ی ناویکمان بو‌دیوانی شيعره‌کانمان دیاری کردبوو. "من که‌"وریا" و "ع.وریا" بووم، "گه‌زیه‌ی قه‌لاتگه‌"م هه‌نباردبوو. "قه‌لاتگه‌" گردیکی به‌رزی به‌رامبه‌ر گونده‌که‌مان چه‌شمه‌گوله‌که‌هه‌م زور شوینه‌واری می‌رووی له‌هه‌ناوی خو‌ی دا هه‌لگرتووه، هه‌م سه‌رچاوه‌ی ئاوی "رکاوئ"ش که‌وتووته‌داوینه‌که‌ی. دیاره سه‌ره‌به‌هارانیش گوئی گه‌زیه‌ی لی ده‌روین. به‌هه‌نباردنی ئهم ناوه‌خوم بردبووه سه‌ر جوگرافیای گوندیک که‌له‌ویوه‌هاتبووم، هه‌ر وه‌ها به‌و گوله‌گه‌زیه‌یه، ره‌نگ و روخساریکی ئه‌ده‌ببیشم دابوو به‌ناوی دیوانه‌که‌م. به‌لام ئه‌و هاورپیهم "شیلانی شه‌رگه‌"ی وه‌ک ناو بو‌دیوانی شيعره‌کانی هه‌نباردبوو. "شه‌رگه‌" به‌ره‌مه‌زرایه‌که‌که‌ده‌که‌ویته‌لای باشووری روزه‌ه‌لاتی گونده‌که‌یان "حه‌سه‌ننوران"، نه‌و سه‌ره‌یشی ده‌بیته‌لیواره‌کانی چۆمی گادهر و، له‌گونده‌کانی "دیشه‌مس"، "بالاگیر" و مه‌زرای "جاشیران" نزیک ده‌بیته‌وه. له‌ده‌م جوگه‌ئاوه‌کانی ئهم به‌ره‌مه‌زرایه-نازانم ئیستا ماون یان نا-جاران گوئی شیلان به‌گوئی سپی و زه‌رد و سوورپکی کاله‌وه‌هه‌بوون. هه‌ر بویه‌ش نه‌و هاورپیهم په‌نای بو‌ئهم ناوه‌بردبوو.

رهنگه ئیستا هه مووتان چاوه روان بن که دووباره بچمه وه سهر
 "گه زیزه ی قه لاتگه"، به لām وا ساغ بوومه ته وه که "شیلانی شه رگه"
 وه ک ناوی ئەم کۆمه له به رهه مه ی خۆم هه ل بژێرم. هۆیه کانیشی
 ئەمانه ن: ۱- ئەو ژيانه ی من به رێم کردوه، به تایبته ت ئەو سالانه ی
 شیعره کانم تیدا نووسیون، خه باتیکی مه ی دانی بووه له پیناوی پرگاری
 نه ته وه که م دا، و، ناوی "شه رگه" ی پتر ل ده کائیته وه. ۲- گوئی شیلان
 که پنجکیکی درکاوی و ریشه یه کی پته وی هه یه و ههر له و کاته دا خاوه نی
 گوئیکی جوان و ته نانه ت به رێکی جوانیشه، له ره وتی ژيانیکی سه خت و
 ته ژێ خه بات و تیکۆشان باشت به رگه ده گری و، له ههر باریکه وه له
 گه زیزه پتر فریای پێشمه رگه ده که وی. ۳- من له گه ل ئەوه ی
 چه شمه گۆلیم، به لām له دایکبووی حه سه ننوو رانم و، به راده ی
 چه شمه گۆل، بیره وه رپی خۆشم له و دێیه و خه لکه که ی هه یه.
 "دلسۆز" یش هاو رپێ خۆشه ویستی سه رده مه یکی هه ستیاری ته مه نم
 بووه و، له سه ر هه ست و روانین و بیرکردنه وه و بریاری یه کتر له و
 سه رده مه دا، زۆرتین کاریگه ریمان هه بووه. ده شانم دیوانی شیعره کانی
 "دلسۆز" یش به ده رد ئەو شیعرا نه ی من چوون که لێره دا نین. بۆیه
 دڵنیام ناوبرا و کاریکی به و ناوه نه ماوه و، له سه ر ده سه تبه سه ردا گرتنی
 ناوی دیوانه هه رگیز چاپ نه بووه که ی له لایه ن منه وه، لیم نارهنجی .
 ئیتر ئەوه ئیوه و ئەمه ش "شیلانی شه رگه" ی من که پێشکه ش به یادی
 ۷۵ ساله ی دامه زرانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ده که م؛ حیزبیک که
 ۱۴۱ سالی بێ پسانه وه له ته مه نی ۵۷ ساله ی خۆم بۆ خزمه تی رێبازه که ی
 و ئامانجه کانی ته رخان کردوه.

۲۰۲۰/۷/۲۹

ی ۷ گه لاویژی ۱۳۹۹

کۆیه

مه‌حه‌سسيلي ديّهاتي *

مه‌حه‌سسيلي ديّهاتي كه دى له شار ده‌خوئى
غه‌يري قور وه‌سه‌ركردن هيچى دى پى ناميئى
بو خوى ده‌بيته كابان، قابله‌مهى وه‌سه‌ر ده‌نى
كه‌س حالى چيشت نه‌بيئى، ناشپه‌ز چى به‌سه‌ر ديئى!!
رؤن تى ده‌كا به‌مسقال، بيباريش بى‌ئه‌ندازه
خوئيش تى ده‌كا به‌كيلو و ئه‌وه‌ى ديكه‌ش پيوازه
مالي چووكه‌ى شپړپوه، قه‌تى گه‌سك نه‌ديوه
هه‌ر چوار قولينچكى مالى له‌زبلى دا رزيوه
وركه‌ ده‌ستيان ماچ ده‌كا وه‌ختيك كه‌نان خه‌لاس بوو
وركان ده‌پشكننه‌وه‌يه‌ك به‌يه‌ك و موو به‌موو
له‌گه‌ل هه‌م مه‌نزلانى خو‌قه‌ت نيوانى نيه
نازانى كه‌ئه‌م كاره‌له‌سه‌ر چى و له‌بو‌چييه‌؟
شه‌وه‌ده‌چيته‌سینه‌ما تا خه‌م له‌دلى خوى ده‌ركا
تا دوور له‌دايك و بابى، موده‌تى قور وه‌سه‌ركا
قادر! له‌بيرت نه‌چى ئه‌م ده‌ورانه‌ناخوشه
ئه‌گه‌ر چى ئه‌م ناخوشييه، زور خوشي له‌نيو كو‌شه

ئەمەش ئاوان چىشتووو خەمى گەورەى دنيايە
رەببى ئاخىرمان خىر پى بۇ خاترى ئەو خودايە.

شنۆ، سالى ۱۳۵۷

* مەحەسسەل "محصل"، ئەو كەسەى خەرىكى خويندن و فير
بوونە(قوتاپى). جاران لە نيو خەلك لە جياتى "دانش آموز" ئەم
وشەپەيان بە كار دەهينا. مندالانى لادى كە بۇ خويندن دەهاتنە شار،
هەر چەند كەسپىك بە يەكەوہ ژوورپىكيان لە شار بە كرى دەگرت.
منيش زۆربەى سالانى خويندنم بەم جۆرە بەرى كرد. ئەم نووسينە
يادگارى رۆژانى پر بيرەوهرى ئەو سەردەمەيە.

به ئین...

شهرته تا ماوم له دونیا قهت ئه وینت بهر نه دهم
با گری ئه و عیشقه پاکه بمسووتینی دهم به دهم
تۆ وهره شهرتیک بهستین دیده کهم! ئه ی چاوه کهم!
مهیلی یه کتر بهر نه دهین قهت ههر به وینه ی زین و مه م

شنۆ، سالی ۱۳۵۹ (۱۹۸۰)

خۆزیاپه ک

کووتری خوښ پهروازی باخچه ی ټاره زووی ټه منی هه ژار
که ی له سایه ی باله کانت ټه شکی خوښیم دینیه خوار؟

یاخو که نگې چه شنی دوو مه ل ټه م چل و ټه و چل ده که ین؟
پیکې دینین ټاشیانی ژیانی بی ټه درد و جه خار؟

پاییزی ۱۳۵۹

ژیانه وه...

له بیرته له یه کهم ژووان دا،
به گوپی منت گه یاند: ئە من،
له پیوانی ری پی ژیان دا،
له ریگی مان و نه مان دا،
تا بمینم له گه ل تۆ دام،
هەر هاوریتم، بو تۆ په نام؟

خۆشه ویستم! ئەوا ئە مرۆ هاتمه لای تۆ،
تۆ که ده تکوت: هاوایی تۆم،
هاتووم نیازی خۆم بلینم، بدویم
له داخواز و ویستم،
له ئاوات و له پیویستم،
که وابوو گوئی راگره له من،
جوانه، ویستم!
خۆشه، ویستم!
خۆشه ویستم!

پاش شیوهن و فرمیسک سرپین،
تیربوون له حهسرهت و گرین،
پاش تهمه نیک به دیلی ژین،
پاش تامی ژیانی ناو په رژین،
له پاش وهی بیگانه بینرا،
به ئاشکرا خوینمان ده مژئ،
بو پر بوونی گیرفانی زل،
پیرو لاو و منال ده کوژئ،
له پاش ئه وهی تیگه یشتین،
له گوپ گادا ئیمه خه وتووین،
به جوانی بۆمان روون بووه،
چه وساره و یه کجار دواکه وتووین،
ئه مپو پوژئی ژیانه وهیه،
پوژئی هه ولدان بو ماف و
له جیهان ده نگدانه وهیه..

خۆشه ویستم!
پیمخۆشه تۆش له گه ل من بی،
چقلی چاوانی دوژمن بی،
بشکینی ده رگای زیندان و
حهوش و پاوان و مالی خۆت.
با مه ته ریژ،
ئه و جار ببینی تۆی به ریژ،
له نیو ئامیژ.

نه به زیو و به سام بی، هیژ.
هیژی کور و کیژی ولات،
لاوانی ئوگری خه بات.

گیانه! مالواپی که له شانە،
له خۆت دوور که وه ئاوینه،
تفیک له چه و سانه وه که،
دامه مینه!
یه جگار دلی خۆشه به تو،
ئه م راپه رینه خاوینه.
سه رکه وتنی له وه دایه
زۆری وه ک تۆی له داوینه.

خۆشه ویستم!
تۆش وه ره نیو کۆری خه بات،
جۆری تیکۆشه بو ولات،
هه ر بمینی به نه مری و
له دواروژا،
میژووی خویناویمان بلی:
شانازیت پی ده که م ئه ی کیژ!
ئه ی له چاوی دوژمنان دا،
تیری ژه هراوی، چقلی تیژ!
له بیرم ناچی و ئه تناسم!
ئه ی قاره مان و ریپواری
رپی پیروزی "له یلا قاسم!"

ئەى ھاومەتەرىزى "تانىا!"
ئەى جەمىلەى كوردستانى!
پىشمەرگەى مروفایەتى!
ئەى سەمبولى ئازایەتى!

چەشمە گۆل، پووشپەرى ۱۳۶۰ (۱۹۸۱)

له گۆفارى "لاوان" ژماره ۱، گەلارىزانى ۱۳۶۰ (۱۹۸۱) دا بلو بووئەتەوه.

سرودى ۲۵ى گه لاوئژ

زور شوگر رۆژى له رۆژان هيزى رووناكبيره كان
شين و دادى ديله كان و پي له نيو زنجيره كان
ناخ و داخى پاله كان و جووتياره پيره كان
وهك توفان رووى كرده ههور و بوى هينا رۆژى نه مان
هاته دهر تيشكى گه لاوئژ، بوو به شادى و پيكه نين.

دهستى پيكرد ژيانى تازه ئەم گه له تيكوشه ره
هيچ مه ترسى بو نه ما چوون حيزى زاناي ريبه ره
ههر له ئەو كات شوڤيشى گه ل جوان ئەستاندى په ره
ئاشكرا بوو ئەم خهباته دژ به ههر چهوسينه ره
بهرز بوو هاوارى حيزب و گه ل له يه ك كات: راپه رين

بووينه هاوسه نگر له گه ل گشت مافخوراوى نيشتمان
كهوته له رزه هيزى ئيستعمار و تهختى ملهوران
گه ل له شوين ئەو حيزبه پاكه چوو له بو پيش بي وچان
بو ئەوهى بينيته دى ئاواتى كوون و پيرمان

دیموکراسی بو ئێران، خودموختاری بو کوردستان

تا دەمێک تیشکی گه‌لاوێژ جی هیا و ئاوات بی
تا زه‌مانیک رێبه‌ری گه‌ل حیزبی دیموکرات بی
یا به‌ کورتی تا خه‌بات و یه‌ کیتی هاوکات بی
گه‌ل ده‌لی ئه‌ی پێشه‌وا، گیان فیدای رێگات بی
جێژنه‌ سه‌رله‌نوێ ده‌بیت و فرمیسک چیت نارێژین.

شنۆ، گه‌لاوێژی ۱۳۶۰

مانگی گه‌لاوێژی سالی ۱۳۶۰ (۱۹۸۱) داوام لی کرا شتێریک بو سروودی ۲۵ی گه‌لاوێژ بنووسم. ئه‌م شتێره‌م نووسی، کۆری هونه‌ری حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران به‌ ده‌نگی هونه‌رمه‌ند "فه‌ره‌اد بابان" کردی به‌ سروود بو رادیۆی ده‌نگی کوردستانی ئێران. هه‌ر له‌و رۆژه‌ش دا له‌ رێوره‌سمی ۲۵ی گه‌لاوێژ له‌ شاری شنۆ به‌ ده‌نگی ئه‌و هونه‌رمه‌نده‌ پێشکەش کرا.

يادی نه مریک... (بو شه هید مه محمود ره حمه تپوور، جیگری

فهرماندهری هیزی سمکوی شنو)

که مه ته ریژیک دهنه خشی
به خوینی خوبه ختکه ریک؛
به دهستی خوئی گیان دهبه خشی
به م ولاته، کوئنه دهریک؛

*

که ناوا ده بی نه ستره ی
ژینی نه مری پاله وانیک؛
هه لده گری چاوی له سپره ی
هیوای گهل و نیشتمانیک؛

*

که مندالیک بی باب کوژراو
له گهل دایکه که ی ره شپوشتی؛
له سه رگوریک، چاو پر له ناو
ده وهستن به دل په روشتی؛

*

که ده ستریزی گولله ی جاشی
سینگیک وه ک بیژینگ لی ده کا؛
که نیشتمان ته رمی باشی
له نیو دلیدا جی ده کا؛

*

که ویکرا فرمیسک ده ریژن
پیر و منال و لاوه کان؛
تهرمی پيشمه رگه ده نیژن
پنخواسه کان، داماوه کان؛

*

که مه ته ریژ ده نه خشینی
خوینی پیروزی رۆله یه ک؛
قه لای سته م ده له رزینی
تووره پی و سامی تۆله یه ک؛

*

که شه هید بوونی دلیری ک
ده نگ ده داته وه له ولات دا؛
که نازایه ک، بنچوه شیریک
گیانی له پیناو خه بات دا؛

*

من مه حموودم دیته وه بیر
پیشمه رگه ی قاره مان و ژیر،
تۆله ئه ستینی به ناوبانگ،
شۆرشگیره که ی روونا کبیر.

"دۆلی خدراوی"، پاییزی ۱۳۶۰ (۱۹۸۱)

سه‌د سلاو بو ديموكرات

بو نه جاتي نيشتمانمان تي ده كووشين به‌رده‌وام
داده‌چوري خوين له سه‌رتاپاي له‌شي گه‌لمان به‌لام
قه‌ت نه‌ماوه زه‌بر و زه‌نگي دوژمنانمان بي وه‌لام
ئيس‌تا ناوبانگي خه‌باتمان بوته باسي خاس و عام
با به يادي نه‌و خه‌باته بوته بنيرين سه‌د سلاو
ئه‌ي ديموكراتي نه‌به‌زمان، حيزبي خه‌لكي به‌شخوراو

حيزبي قازبي پيشه‌واي و بو‌گه‌لي كورد گيانپه‌ناي
بو وه‌ديه‌تاني ئامانجي گه‌لي كورد پيشه‌واي
هه‌ر له يه‌كه‌م روژي دامه‌زراسته‌وه هيواي، چراي
ئاشكرا بوو لاگري خه‌لكي هه‌زار و بينه‌واي
با به يادي پيشه‌وامان بوته بنيرين سه‌د سلاو
ئه‌ي ديموكراتي نه‌به‌زمان، حيزبي خه‌لكي به‌شخوراو

خه‌لكي كورد سه‌ربه‌رزه ئيس‌تا تو به ريبه‌ر داده‌ني
دي له شويني تو و به‌ره‌و ئازادي نه‌مرو پي ده‌ني
نه‌و كه‌سه‌ي دوژمنته ده‌ي با گووري خوي زوو هه‌لكه‌ني
با له سه‌يري رووي ره‌شي نه‌و، خه‌لكي ئيران پي بكه‌ني
ناوه‌كه‌ي تو زور به‌ريزه لاي گه‌لاني به‌شخوراو

ئەى ھومىدى بىنەوايان، پىشكەشت بى سەد سلاو

دلىناين خوڭنى شەھىدان قەت لە بىر ناچىتەوہ
تا تو رېبەر بى لە كوردستان خەبات ناپسىتەوہ
دورژمنت ئەمرۆ بە تىنى ئاگرت دەتووتەوہ
روو دەكاتە باوہشى ئاگاھى و دەكشىتەوہ
با بە يادى سوورخەلاتان بو ت بنىرين سەد سلاو
ئەى ديموكراتى نەبەزمان، حيزبى خەلكى بەشخوراو

پايىزى ۱۳۶۰

ئىمە بى باكىن...

دوژمنان! ئەمروڭ لە سايەى بىچوھ شىرانى ولات
روورەشى ئىمەن ھەمووتان، روژى خوشيمان ھەلات

سەردەمىك واتان دەزانى ھەر دەبى وەك دىل بژىن
ناپى بپسىنن گورىسى كۆيلەتى، ھىچ كات و سات

باش بوو ئەو بىرەى لە مېشكى پىسى ئىوھ برەدەر
تىكوشانى بى وچان و توورەبى و قىنى خەبات

مىللەتم تىگەيوھ تازە ژىنى ژىردەستى چىيە
بۆيە بۆ سەربەستى دەمرى و گيان لە پىناوى دەدات

گەرچى پىت وايە دەتوانى تىك شكىنى ھىزى گەل
تانك و شىستىر و تەيارە و جاش و پاسدارانى لات

باش بزانه ئەو گەلە چە كدار بە تۆپى باوهرە
ھەر لە بىرى تۆلە داىە و ھەرگىز ناىەتە تكات

ئىمە بى باكىن و سەيرە تۆ دەمانترسىنى لە

له شكري ئەهریمەنیت، خوئقینەرانی کارەسات

پیاو و ژن، پیر و منال و لاو، هەموو پیشمەرگەنە
پیکهوه یە ک دەنگ دەئین ئەی کوردەواری! گیانفیدات

پڕ لە "وریا" یە وڵاتی پیشه‌وای هەرگیز نەمر
بۆ فیداکاری و، کیشانی کیشک لە دەسکەوتی خەبات.

گوندی "چەقەل مستەفا" (ناوچە ی سندووسی خوارئ)، رەشەمە ی
١٣٦٠

(سالی ١٣٦١ - ١٩٨٢، لە بلاوکراوهی "کیله‌شین"، ئۆرگانی کۆمیتە ی شارستانی شنۆ دا، بلاو
بووه‌ته‌وه.)

نه‌ورۆز

من ئەو رۆژه که خۆم بینیم
هەر چی چه‌وساوه و هه‌زاره،
ئهووی وشیاره، نه‌داره،
چقڵی چاوانی زۆرداره،
کرێکاره، جووتیاره،
رووناکییری به‌کرداره،
باری خه‌مه،
کاری خه‌مه،
خه‌م بۆ ئەو پارووی سێ ژه‌مه،
له‌ سه‌ر ئەم زه‌وییه‌ به‌رینه،
جێ وچانی نییه، که‌مه،
به‌لام وشه‌ی،
ئاکار و وتار و بزهی،
ئاگریکه‌ زۆر به‌تینه،
له‌ سایه‌ی هێز و مستی خۆی
له‌ داها‌توو خاترجه‌مه،
ده‌ئێم به‌ختیارم نه‌ورۆز هات.

*

من ئەو رۆژەى كە بېرى نوئ
وھ ك مەشخەلى كاوهى دلېر،
تارمايى و رازىنەرەوهى
كۆشكى نگرىسى ئەژدەھاك،
ئەژدەھاكى رەش و ناپاك،
دەتارنى،
قەلاى زۆرداران دەپمىنى،
زنجىرى دىلى دەپسىنى،
چەوسىنەرەن تىك دەشكىنى؛
دەبىتتە كوتكىكى توورە و
بە زىندووې خۆى دەنوئى،
بۇ نوئخوازەن دىارى دىنى،
دەلىم بەختىارم نەورۆز ھات.

رەشەمەى ۱۳۶۰ (مارسى ۱۹۸۲)، چەقەل مستەفا) ناوچەى
سندووسى خواری)

كورد و فهلهستینی

ئاواره كان،
زامداره كان،
گوند به گوند و كیو به كیو
دۆل به دۆل
منال به كۆل
دین و ده پۆن
چاوی فرمیسك تیا ماوی
تازه پشكوتوی منالان
به خوین ده شۆن،
برسین،
مهینهت نه بی هیچ نییه بیخۆن!
کین؟ و چین؟
بۆ کوی ده چن؟
چۆن ده ژین؟
چۆن ده مرن؟
*

كوردن، خه لکی كوردستانن
بی بهش له خۆشی ژیانن
خوارده مه نیی زۆردارانن
یه خسیری چه وسینه رانن
خاوهن ولاتی بی ولاتن
ئه ویندارانی خه باتن
به خه بات فرچکیان گرتوه

له میژە ناویان دەرکردوه،
رۆلەیان شیڤی چیاپه
پیشمه‌رگه‌یه، زۆر ئازایه
بۆ سه‌ربه‌ستی ولاته‌که‌ی
بۆ ئامانجی خه‌باته‌که‌ی
به‌دایم گیان له‌سه‌ر ده‌ستن
گشتیان خاوه‌ن یه‌ک مه‌به‌ستن .

*

ئاواره‌کان،
زامداره‌کان،
گوند به‌گوند و کێو به‌کێو
دۆل به‌دۆل
منال به‌کۆل
دین و ده‌رۆن
چاوی فرمیسک لیچۆراوی
تازه‌پشکوتووی منالان
به‌خوین ده‌شۆن
برسین، مه‌ینه‌ت نه‌بێ هیچ نییه‌ بیخۆن!
کێن و چین؟
بۆ کوی ده‌چن؟
چۆن ده‌ژین؟
چۆن ده‌مرن؟

*

دیله‌ خه‌لکی فه‌له‌ستین

زامدارن، خاوهن برينن
سه هيونيزم خوينيان ده ريژي
به ليشاو ليشاو ده كوژي
له تهرمي شه هيدده كانيان
كوژشك و سهره بنيات ده ني
به م ژينه يان پنده كه ني!!

ئه وانيش وهك ئيمه نازان
چريكن، هه موو له چيان
ده وهستن، ناپارينه وه
سهرده كه ون، ناتوينه وه
هه موو گيانيان له سهر ده ستيان
گيان ده دن له بو مه به ستيان
له گه ل ئيمه هاوسه نگرين
خه باتگيرن، تيكوشه رن
ئيمپرياليزم و نو كه ري
سه هيونيزمي داگير كه ري
ناتواني چوكيان پي دادا
له ولاقي خويان رايان دا.

جوزهرداني ۱۳۶۱ (ناوچه ي سندرودي خوارى، مه حمه دشه)

له "يه كيتي" نورگاني كوميتته ي شارستاني نه غه ده دا (هاويي ۱۹۸۲، ۱۳۶۱) چاپ كراوه .

بو خانزادېک...

ئه تۆ خانزاد! گوئی جوانی به هاری
ئه تۆ خانزاد فریشتهی کورده واری
ئه تۆ خانزاد ژیان کردووی به دیاری
دیاری کورده واری و گولعوزاری.

ههزار جوانیم له رووی تۆدا به دی کرد
سه ری کوئمت منی شهیدای خه نی کرد
سه رم سور ماوه له و به ژنه ت که چی کرد
گولانه ی جوانی تووشی ملکه چی کرد.

سندووس، "گوئی"، خه رمانانی ۱۳۶۱ (۱۹۸۲)

كوردستان

كوردستان! ئەى خاكى پاكى شاخه كانت گه وههرم
كوردستان! ئەى كانياوت زمزم و ههم كه وسهرم
كوردستان! بۆ چيمه جهننهت تا ئەتۆى جوان شك بهرم
كوردستان! قوربانى تۆبى، خوئينى پاك، گيان و سهرم
كوردستان پيشمه رگى تۆمه، رۆله تم، تۆى دل بهرم

كوردستان! ئاخ و هه ناسهى رۆله كوژراوانى تۆ
كوردستان! فرميسكى روونى بابى پير و ره نجه رۆ
كوردستان! هانم ده دا هاوار بكه م من يه ك به خو:
كوردستان! قوربانى تۆبى، خوئينى پاك، گيان و سهرم
كوردستان پيشمه رگى تۆمه، رۆله تم، تۆى دل بهرم

كوردستان! دهردى مناله رووت و بى پيلاوه كان
كوردستان! روانين له وه زعى شار و دى سووتاوه كان
كوردستان! دهيكاته ويڤدى زارى شيڤه پياوه كان:
كوردستان! قوربانى تۆبى، خوئينى پاك، گيان و سهرم
كوردستان پيشمه رگى تۆمه، رۆله تم، تۆى دل بهرم

كوردستان! تۆ دلنيا به بهو زوانه سه ربه خوئين
كوردستان! چون راپه ريوين، چاو ليكه ئيستا له كوئين؟
كوردستان! ديتووته ئيمه يه كدهنگ چۆن بۆ پيش ده رۆين؟
كوردستان! قوربانى تۆبى، خوئينى پاك، گيان و سهرم
كوردستان پيشمه رگى تۆمه، رۆله تم، تۆى دل بهرم

كوردستان! تۆ خوشه ويستى لاي هه ژاراني ولات

کوردستان! بۆیه هه موویان دین به ره و ریزی خه بات
کوردستان! گویت لی بی بروای رۆله کانی گیانفیدات
کوردستان! قوریانی تۆبی، خوینی پاک، گیان و سه رم
کوردستان پیشمه رگی تۆمه، رۆله تم، تۆی دل به رم

هاوینی ۱۳۶۱ (۱۹۸۲)

له شینی چه ساوه

(حه سهن زودیفهر) ی شه هیددا..

هه زاران لاوی ئه و خاکه
به سه ربه رزی له شوئیت دین
به ره و جه رگه ی ستاندنی هه ق
وه فاداران به خوئیت دین

*

له تو فیربوونه تیکۆشان
خه بات و گیان بهخت کردن؛
له تو فیر بوونه ماندووپی و
له پینا و میلله تا مردن.

"کیلی" ی سه رشاخان، جو زه ردانی ۱۳۶۲ (۱۹۸۳)

ژوانگه...

يادی ناشادی کۆچی هاوالان
دهمباته دونیای ماته می سالان
دیسان له گه ل خه م دهست له ملان ده بم
ره شپۆش و خه مین، دل بریان ده بم
سه ر له نوی له نیو کۆری خه باتا
له به زمی رۆژی خوشی و ئاواتا
ههست به چۆل بوونی جینگایان ده کم
به شه پوره وه، داوایان ده کم
له جیاتی خویان، دیمه نی جوانیان
به سه د تاسه وه دینه جیژوانیان

* * *

هه ر گه ز و بستی ولاته که ی خۆم
ته لان و به رپال، کانیاو و سه رچۆم

جیژوانیکه به راستی زۆر جوان
بو ئه و که سانه ی بو یه ک دینه ژوان
ئه م ژوان خوازانه ، ئه م ئه م هاو رپیانه ن
پیشمه رگه ی کورد و ئه م کوردستانه ن
هیندیکیان شه هید، هیندیکیان ماون
به رمزی ئالی " هیوا " ناسراون
ئه وانه ی ماون بو خوشی هیئی

بۆ نوڭکردنه وهی شهرت و به ئیڤنی
له گه ل ره وانی شه هیدانی گه ل
له شوین ژوانیکا ده گه رین بۆ هه ل

* * *

باشترین ژوانگه هه ر مه ته ریژه
یه کجار پیرۆزه، یه کجار به ریژه.

شاروێرانی سه روو، دايماو، شهوی ۱۲/۷/۱۳۶۲

(کوٹای زستانی ۱۳۶۳ له جیژنی کوٹای ده وره یه کی فیکردنی پيشمه رگه دا له "گه لانه"
خویندرایه وه.)

له خهوما...

ئهوینه کهم!
خه یاله کهم!
نه شمیله خنجیلانه کهم!
ئیلها می ئهوی نی ساوام!
ئه سستی ره که ی دوای رۆژئاوام!
ئه ی ئاره زوو ده پیرینه کهم!
ته مه ن چارده سالانه کهم!
ئه و کات خونچه ی هیواکانم
له خهوما، له دهستی تۆدا
به بزه ته وه ده پشکووتن؛
به خووم ده کوت:
هه موو نیگای هیواکانم
به ره و رووتن،
به تیشکی روخساری جوانت
به خاوه نیه وه له سووتن.

ئهوینه کهم!
ئه ی قیبله له میژینه کهم!
ئهوینه کهم نه مامیک بوو
پاش ته مه نیک،
له شه ویکی ساردی پاییز
به دهسته نه رمه که ی ئازیز
پاراو ئه بوو، ده هاته بهر؛

ئەوینە کەم پە یامیک بوو
سلاویک بوو،
لە خەونیکا ولامە کەم
لە لێو هەنگوین بارە کەت،
لە چاوه کەت، لە زارە کەت،
دەبیستەوہ.
ولامە کەت، دەبوو مەلیک
بالی دەگرت،
دەچوو سەر چل و پەلیک
دەچوو بو باخی ئەوین و بیرەوہری و خەیاڵە کەم
بە ئاسپای دەنیشتەوہ.
دەنیشتەوہ لە باخی دەفتەری شیعر و،
ژیانە یە کجار تالە کەم،
دەبوو شەمی سەر دەلاقە ی نیو مانە کەم،
دەبوو بە شۆرەسواری کاروانە کە ی خەیاڵە کەم.
لە راستیشدا نەھاتە بەر
نەمامە کەم، نەھالە کەم،
ئە ی خونچە ی نەشمیلانە کەم!
گولالە کەم!
ئە ی جوانە چاردە ساڵە کەم !

شاروێران، سیلە کە، بە یانی ۱۳/۷/۱۳۶۲ (۱۹۸۳)

ولامی نامه‌ی نازیزیک...

نازیز! فه قیرم، نازیز فه قیرم
نازیز! گیرۆده‌ی داوی په نیرم

له بهختی بهدم ئه‌ویش گیر نایه
سئ جه‌م شیرێژه له پێشم دایه

نانی ره‌شیشمان پر به‌رد و خیزه
ئه‌ویش جار جار له ئیمه‌ زیزه

نازیز! شه‌وجه‌له‌ که‌شکیکی سویره
له راست ددانمان یه‌ کجار بویره

ددان شکینه، مرۆف خنکینه
نازیز! گهر نازای وهره‌ بیدوینه

بو تۆی که‌ هیشتا چیات نه‌دیوه
ده‌تخاته ناله‌ و ئاه و زریوه

نازیز! هه‌والی چاییت پرسیبوو
سه‌لا له‌ و که‌سه‌ی موعتادی وی بوو

چیت لی وه‌شیرم له‌ باره‌ی چایی
هه‌رکه‌سئ هه‌ییئ حالی گه‌دایی

بتوانی له گه‌ل پیره‌ژنان ئیک بی
له گه‌ل گه‌وره‌ی مال هه‌ر نه‌ختیک ریک بی

تامه‌زرۆی ده‌شکی له خیری خه‌لکی
به‌و زه‌رداوه‌ی که نه‌ماوه که‌لکی

ئازیز! فه‌رموو بووت له دۆکوئیو چ باس؟
ئازیز! به‌ قۆلی هه‌زه‌رتی عه‌بباس

دۆکوئیوم به‌ تۆ هاته‌وه‌ بیری
قه‌زات له‌ گیانم، تۆ رووناکییری؟!

پیشمه‌رگه‌ و دۆکوئیو، کۆجا مه‌رحه‌با؟
کوا پیشمه‌رگه‌یه‌ک سوژده‌ی بو نه‌با؟

ئاوی هه‌یاته‌ و لیره‌ گیر نایه
ئاخ! بریا ئیستا قاپیکمان بوایه

ئازیزی جوانم، کیژی شوخ و شه‌نگ
به‌و پرسیارانه‌ت دلت کردم ته‌نگ

پرسیبووت لیمان قه‌ت هه‌لوا‌ی ده‌خۆن؟
یا قه‌ت لیده‌نێن تاوێک هه‌یلکه‌ و روڤن؟

مالت نه‌شیوی کوا هه‌لوا لیره‌؟
کوانی هه‌یلکه‌ و روڤن، کوانی کولیره‌؟

کوا پلاو گیانه؟ کوا دۆلمه و کفته؟
لپره ههر شیرینژ گیر دی به موفته!

ئهو خورما و رۆنه ی جاران نه مده خوارد
له گه ل نيسکينه به خودامان ده سپارد

ئيستا بهو شهرته ی بيته بهر دهستم
به سهري بابت لي راناوهستم!

ئازيز! ياره بي مار بيته خهونت
با توش ليت تيك چي ژياني ئه منت

ئهوه ئينسافه باسي ترشيات كه ي؟
خوي له بريني گشت كز و مات كه ي؟

باسي كه باب و ترشيت كردوو
له ميژه ناويم له بير بردوو

گهر درۆ نه بي پيم وايه پار بوو
كوريكي هاورييم كه پاره دار بوو

له "ميراوي" بوو دوو دانه ی بو كريم
ريشه ی ئاره زووي له دلي بريم

ئازيز! به باخي باوكي خوت قه سه م
اگر روزي من به آنجا رسم (*)

له تۆلهی ئهوهی ئهمرۆ پیت کردم
گهرنم ئازاکه چهن پووتی بردم

گیرفانم له دوان ده کهم به ههزار
بۆ سیو، بۆ بادام، بۆ گوێز، بۆ هه نار

بۆ تری، سهوزه، بۆ میلاق، میوژ
بۆ ههنجیر، سنجوو، بۆ بی، بۆ گیوژ

تهماحم زۆره و، بهوه پر نای
مه گهر ماشینی بگرم کار چای

دزینیک ده کرم له شاری ورعی
بۆ پرته قال و نارنج و ههرعی

له ههرچی هه بی ده بهم بهشی خۆم
به سهری بابت هه تا تیر نه خۆم

بۆ ژوانت نایه م نازداری نهوسن
به قهبری بابت ده بی به دوژمن

گاگهشی خواری، شهوی ۱۳۶۲/۹/۱۶

(* ئه گهر رۆژیک من بگه مه ئهوی.

غەزەلئىكى نىوہ چل (*)

شەو نىيە شىئەرى لہ دەست ماتەمى ئەو ژىنە نہ لئىم
رؤژ نىيە ويستى دلم بہو کچہ شىرينہ نہ لئىم

ہەرکہ دەستم لہ بۇ پئىنوسى دەبەم شىئەرى بلئىم
دەمەوى چىتر لہ وەسفى گولہ نہ سرىنہ نہ لئىم

دەچمە نىو ناخى خەيالآت و دە لئىم کوفرہ ئە گەر
باسى ئەم عىشقہ کہ چىرۆكى مەم و زىنہ نہ لئىم

گە لائە ، رڤبە ندانى ۱۳۶۲ (۱۹۸۴)

(*) غەزەلئىكى تەواو بوو، ئەوى دىکەم لہ بىر چۆتەوہ.

ته نياپي ...

کوا کولمی یاری
به رامووسینی دلم بچاری؟
کوا بزهی لیوی
هه ستم ببزیوی؟
کوا سیله ی چاوی
بمخاته داوی؟
کوا خالیکي رهش
وه ک نه سترهی گهش
له رور ره شیم دا به کاری من بی
گشت خه می منی له نیویا ون بی؟
کوا بزهی شیرین؟
کوا هه وی پی ژین؟

کوا کوا نه و باسکه ی
سه رینی سه رمه؟
کوا نه و نامیزه ی
هی لانه ی گه رمه؟
کوا نه و دوو لیوه ی
تاسه ی مژینیان
هه روا ده مکوژی؟
کوا نه م برژانگه ی
وه کوو نه شته ری خوینم ده ریژی؟
کوا کوا نه و شوخه ی
بیته ژوور سه رم،
شهو به هه ناسه ی

له خه واپه ږم،
به وشه ی شیرین
به په نجه ی نه رمی،
به هه سته گه رمی،
دامرکې گړې دلې گړ گرتووم
لیم دوور کاته وه گشت خه می پیشووم؟
کوا فریاره سی؟
که سی بیکه سی؟
کوا هاو نیازی؟
گوید پری رازی؟
تیم بگا که چیم
به چیه وه ده ژیم؟

کوا کوا هاو پیه ک
رینگی ژیانم له گه ل بپیوی؟
ژیان بناسی،
له مردن راسی،
بو به خته وه ری و بو کامه رانی،
له بو سه ربه سته و بو ئاوه دانی،
بو شاپی و بزه و بو خوشی و جوانی،
هه نگا و هه ئینی،
ژیان له چنگی مردن ده رینی!!؟

سهرشاخان، "بابه کراوی"، نیوه شهوی ۱۷/۳/۱۳۶۳ (۱۹۸۴)

(له گوډاری "نوو سه ری چیا"، ژماره ۲، ۱۵ ی جوژه ردانی ۱۳۶۴، ۵ ژوئنه ۱۹۸۵، بلاو بوو هته وه)

جیژنانه - ۱

پیشکیش به ۲۵ ی گه لاوژی ۱۳۶۳

ئاگر بلیسه ی سه ندوه
بلیسه ی بو ئاسمان چوو
وینه ی شوړشی نواندوو
ده ئی: به ئی کورد زیندوو
کورد درکی چاوی خوینرژه
هه وراز له ئاستی کورد لیژه.

زولفی شوخ هاتوته له رین
به داغه و روینه هه لپه رین
بوته به هه شتیکی به رین
ولاتی خوین و راپه رین
گه ل زامی هه موو ساریژه
چونکه جیژنی گه لاوژیژه

به زم و ره زمی هه مه ره نگه
سه ما و هه لپه رکئی و ئاهه نگه

هه‌رچی کێژی شوخ و شه‌نگه
له ده‌س کورگه‌لدا یه‌ک ده‌نگه
ده‌لین: جێژنی گه‌لاوێژه
گه‌ل زامی هه‌موو ساریژه

پیر و منال و لاوه‌کان
ژیکه‌له‌ باب نه‌ماوه‌کان
یا گولاله‌ خه‌ملاوه‌کان
به‌ گشتی گشت چه‌وساوه‌کان
ده‌لین: جێژنی گه‌لاوێژه
بۆیه‌ برینمان ساریژه

له‌م رۆژه‌دا بوو دیموکرات
له‌ شاری مه‌هاباد پێک هات
رووحی تازه‌ی نا به‌ر خه‌بات
به‌ جێیه‌ کورد هاوار بکات
بیست و پینجی گه‌لاوێژه
جێژنیکی مه‌زنه‌ له‌ میژه.

جانداران، ۱۸ ی گه‌لاوێژی ۱۳۶۳ (۱۹۸۴)

جيڙانه ۲-

با هه ٽپه رکي به پا کهين
چه پله ليدهين، سه ما کهين
له چهنگي خه فته را کهين
دهنگ به رز کهين، هه را کهين:

ٺاههنگي جيڙنه دهگري
رنگه ي سه ربه ستي دهبرين

با دوژمن چاوي کوپر بي
با هه ر له خوڻي زوير بي
ده با ٺه و راستيه فير بي
تا روله ي کورد جوامير بي

ٺاههنگي جيڙنه دهگري
رنگه ي سه ربه ستي دهبرين

ديموکراتيکي پاکين
له دوژمنان بي باکين
پيشمه رگهين و چالاکين
قورباني ٺاو و خاکين

ٺاههنگي جيڙنه دهگري

رېښه ي سهر به ستي ده برين

رؤله ي قازي پيشه واين
گهل چؤني بوي ئاواين
بؤ نيشتمان گيانفداين
گيان له سهر ده ست و ئازاين

رېښه ي سهر به ستي ده برين
ئا هه نكي جيژنه ده گرين.

جانداران، ۲۴ ي گه لاوئي ۱۳۶۳

(له رپوره سمي ۳۹ سائهي دامه زراني حيزب دا كه كوميته ي شارستاني ره بهت له "جانداران" پيكي هينابوو، خوئندمه وه.)

سویند...

قه‌سه‌م به نیگی پر سیحر و ئەفسوون
به چاوه‌کانت که ره‌مزن، جادوون
سویند به چاوی خۆم، به فرمیسکی روون
سویند به و دلانه‌ی تازه ئەنگوتوون
سویند به و هه‌ستانه‌ی به جوانیت ده‌بزوون
هه‌تا ئەو رۆژه‌ی کفنه‌که‌م دهدروون

له یاد ده‌رناچی شوخه جوانه‌که‌م
خۆشه‌ویسته‌که‌م، ژیکه‌لانه‌که‌م

قه‌سه‌م به هه‌ستی خاوینی د‌ل‌دار
قه‌سه‌م به جوانی بزهی لیوی یار
سویند به ئەوینی خاوین و ساکار
سویند به په‌یمان و به‌لین و بریار
سویند به خاله‌که‌ت نازداری له‌بار
قه‌سه‌م خۆت بی جارێک نا‌هه‌زار

هه‌تا ئەو رۆژه‌ی ده‌منینه‌ ژیرگل
هه‌ر تۆم خۆش ده‌وی به‌ گیان و به‌ دل

قهسه م به شیعرو هه لبه ست و هونراو
قهسه م به په خشان، ناله ی دلسووتاو
قهسه م به بسکت که بۆم بۆته داو
سویند به و دیمه نه ی ون نابێ له چاو
سویند به هه ناسه و دوو که لی هه ناو
ئه تۆ دلبه رمی و منیش دل دۆراو

به مردن رازیم نه ک به جودایی
عیشقم عیشقی که عیشقی خودایی

گه ورکایه تی، سیسیر، ۱۳۶۴ (۱۹۸۵)

ملاوایي...

هەر ساڵ نا سائى
هەر پوژنا پوژى
هەر جارنا جارى
دهبى فرميسكى تالى جياييم
به خورلى بارى.

دهزاني بو؟

من سه فهريم
من كوچه ريم
له خوشه ويستى بى به ريم!
دهبى بار كه م
دهبى تهركى عيشقى يار كه م
دهبى حيزبه كه م ناسووده و
خوم ره شپوش و خه فه تبار كه م!

*

كه ريم كه وته نه و مه لبه نده
غهريبه يه كى گومناو بووم
تازه له يار، له كه سوكار هه لبراو بووم

قه لایه کی تیک رووخواو بووم،
تووشت هاتم
دهستت گرتم
به عیشقی خؤ شادت کردم
گه لیک خه مت له بیر بردم
بوومه کوری مه لٔبه نده که ت
بوومه لاهه دٔبه نده که ت
*

خوزیا چاوم به چاوانت نه که وتبا
خوزیا یو تاقه جاریکیش
له ئامیزی پر ئارامیت
حه زی شیتم نه سره وتبا،
خوزیا له نیو باوه شتدا
شه وانم روژ نه کرد باوه
به ده م گفتی دٔداریه وه
خه ونوچکه مان نه برد باوه.

بانه، بایزه، شهوی ۱۳۶۴/۹/۱۵ (۱۹۸۵)

شىنى كۆچىك...

لە گەل ھەنگاوى رۆيشتنت
ھاتە راچلە كىن دلە كەم

مائى خۆت و خۆمت پماند
بۆچى رۆيشتى گولە كەم؟

بانە، سوتوو، ۱۳۶۴/۷/۲۰

بۆ پىرى سەنگەر (مەلا سائە)

بە مەرگى تۆ
گەلىك ئىنسانى زەحمەتكىش
گەلىك رۆلەي ئازار و ئىش
بزهيان لە لىوى تارا،
رېژنەي خەميان پى دابارا.

*

لە گەل كۆچى بە ماتەمت
بە كۆمەل رۆلەي بە شەرەف
كۆريان بەست لە دەورى خەمت.

*

جووتيارەكان!
چەوساوەي سوئسنى،
گەورك، مەنگور
موكرى،
گشت ئەوانەي
لەو شەوانەي سالانى زوو
تۆيان دىبوو،
وەك مرۆفى بە ئابروو
وەك مەلاي بە گز بە لا چوو

وہک حیزبہ کی خاوەن ئیمان
وہک ترووسکە ی نیوہ شەوان
وہک خەوشیۆینی ژاندرمە
وہک روونای و تەقە و گرمە،
بە مەرگی تۆ، لە خەمدا بوون
لە شیوہن و ماتەمدا بوون.
*

لە گەڵ دوا پشوو ی ژیان ت
ہاورپیانت،
ہاورپیانی بەندیخانە ت
شایەدانی راوہستانی پیاوانە ت،
ہاودەمە کانی سەدەمی
لە کۆت و "ژ-۳" راسانت،
لە ئاست نہینی حیزبە کە ت
لآل بوون، زمان گری دانت،
باری بزەیان خستبوو
کۆری ماتەمیان بەستبوو.
*

لە گەڵ دوا پشوو ی ژیان ت
ہاورپیانت،
ئەوانە ی لە سائە کانی
چل وشەش و چل و حەوت
شیو بە شیو ، ئەشکەوت بە ئەشکەوت
بۆ پە یوہندی نوێکردنەوہ
بۆ جاش و باش جوئ کردنەوہ
بۆ ئازادی ری کردنەوہ
بە دووتا ئارەقیان دەرپشت:

باری بزه‌یان خستبوو،
کۆری ماته‌میان به‌ستبوو.

*

له‌گه‌ل ونبوونی دواجارت
له‌گه‌ل کۆچی خه‌فه‌تبارت
سه‌دان هه‌ژاری دئو شارت
وه‌فادار کرد به‌ئاکارت

*

هۆ هۆ پیری نیو مه‌ته‌ریز!
جه‌نگاه‌ری به‌ریز، به‌هیژ!
دیموکراتی داوین خاوین،
قاره‌مانه‌که‌ی دارساوین!
به‌زیندووپی، به‌مردووپی
خۆشه‌ویستی هه‌ژارانی
درکی چاوی نه‌یارانی
ئه‌وه‌ی مه‌یلی کوشتنی کرد
ئاره‌زووی خوین رشتنی کرد
پشتی له‌زه‌حمه‌تکێشان کرد
خۆی رووره‌شی کوردستان کرد.

بانه، به‌رده‌ره‌ش، ره‌زه‌ری ۱۳۶۴

نات بینم تا...

خۆزگه دلم هیند پان بوایه،
نه ک ههر عیشت،
به لکوو خوشتی تیا جی بوایه.

نات بینم تا
پر به دل سوژدهت بو بهرم،
په رده ی دهنگی بدرینم و
به ئاسپایی،
نهرم، نهرم
ببمه فرمیسک و هه لوهرم.

نات بینم تا
قسهت تام کهم و بیچێژم،
وه ک په پووله،
له دهوری تو خول بخۆم و
ته رمی تاسه ی خۆم بنێژم.

"گه ره دی"، شه وی ۱۷/۱۰/۱۳۶۴

رق...

(به دواى ديتنى فيلمى عومه ر موختاردا)

بىرم رق،
دهستى به زنجىرم رق،
منال، لاو و پىرم رق.

هه ئبهست و هونراوم رق،
زمانى پاراوم رق،
گشت و شه و زاراوم رق.

شاپى و زهماوندنم رق،
هه ئپهركى و گووه ندم رق،
چىرۆك، بهيت و په ندم رق.

دار و بهردى خاكم رق،
باوه رى زور پاكم رق،
پىشمه رگه ي چالاكم رق.

ولّات و خه باتم رق،
رئبازی نه جاتم رق،
شورپش و ئاواتم رق.

رووحی ههر نه سره وتن رق،
له پیناو سه رکه وتن رق،
بو راوانانی دوژمن رق.

گه وره دی، کانی میو، ۱۳۶۴/۱۰/۲۰

ٲه وین...ٲ

(ٲو دوو ٲه وین)

(ٲه) ٲه ی ٲزشکی زامی قهلب و نووری چاوی دٲٲه رم
(ه) هیٲزی ٲی و گوچانی دهست و هاوریٲیازی تا سه رم
(و) وٲردی زاری خامه که م ٲوی و له دیٲری دهفٲه رم
(ی) یه ک وشه م ناچی له بیر و زوو دهٲی ناوت به رم
(ن) نانه وی به یداخی سوژ و چیژی ته نیا رابه رم.

گه وره دی، شه وی ۱۳۶۴/۱۱/۱۶

دهنگ دى...

له دهنگى بلوئيرى خوشر
له سهيرى هاوئيرى خوشر
خوشر له خرمه‌ى بهرمووران
له قاقاي سه‌رگوننا سووران
له دهنگى نه‌ى هه‌ست بزوينتر
له گووه‌ندى خه‌م تاريتر
خوشر له خوره‌ى ئاو هه‌ئدير
له چژه‌ى شيعرى شكسپير
هاندەر وه‌ك سروودى خه‌بات
سه‌رچاوه‌ى ئيلهام و ئاوات
بزوينى هيژى بي‌به‌شان
حوكمى كاخى سته‌م رووخان

دهنگى كوئيرى راپه‌ريو
نازادى و خوشى قه‌ت نه‌ديو
دهنگى كچى خه‌باتگيره
دهميكه به‌ گوپى من فيره
له چى ده‌دوين له نازادى
له وه‌ى كه له خويان رادى

داوای مافی یه کسانی کهن
شہق له دابی ناحہز هہ لڈهن
دہنگی کچہ دہ گاتہ گویم:
هہ تا زووہ له دہست و پیم
دادہ مالم پەتی دیلی
تا کہنگی ژن و زہ لیلی؟
بہسیہ ئیدی، ئاخر پزیم
نامہ وی وەک کۆیلہ بزیم.

گەرەدی، شەوانی ۱۵-۱۷/۱۱/۱۳۶۴ (فیبوریە ۱۹۸۶)

(له به کێک له ژماره کانی گوڤاری " لاوان " سانی ۱۹۸۶-۱۳۶۴ دا، بلاو بووه ته وه.)

شيوهن...

ئەوا ئەمشۆش لە گەل زامی دەروونی پر لە ناسۆرم
دەبی تا رۆژ بنائینم لە خەلۆهتخانه کە ی گۆرم،

لە مێژە حەز دە کەم بگرم و گشت داخم بە فرمیسک کەم
بە سەر پشکۆی دەروونم دا وە کوو بارانه هەلچۆرم.

منی خاوەن دنیکی پر لە گۆری ئارەزوو کەنم
بە فرمیسکە فەرامۆشی دە کەم شوینی خەمی زۆرم.

گەورەدی، ۸ ی خاکەلیوھی ۱۳۶۵ (۱۹۸۶)

بۆ تۆم دەوی؟

(شوئین پئی ئەوینئیکی زوو تئپەر)

هیچ سەیر نییە
بە خوئندنەوهی یە کەم نامەم
چووبیە بیرى ئەو ولامەم
کەوا ئیستا بە ناچارى
لە بەر دەرکی قەلای عیشقی
روالەت و دەر وون خەمبارى
وەک شەوگارى
کورتە میژووی
بیست و سئى سأل ژيانى تال
دەیکەمە قوچى قوربانى و
خوئین باپی دوا ئەوینداری.
*

کئ دەتوانئ لە ئازارى
برینی جەرگ تئ بگا؟
لە ئیش و خووف و ناسورى
بە ناو زیندووی
هەموو شەوئ
مل لە پەتکی مەرگ تئ بگا؟

کڻ هه ڀه که له سهر گلکوڼي
ئاواقي به لاوي مردووي
ناکامه کان شين بگيري؟
خوڼياو بگري و
خه لفي تاسه به نه سړيني چاو بديري؟

ته وهی زلله ی نه و ژيانه ی نه خوار دې،
هر رپوژيکي خو ی به سالي نه ژمار دې
له بووني خو ی
له بووني تيدا چووني خو ی
داخدار نه يې،
بيزار نه يې،
له گهل ياخي له خه م ياخي
هرگيز هه ښاگر ي به يداخي
ژيان يکي نو ي!
*

من توم دهوي
که وي ده چي
له وه تا هه ي

له و ژينه تا
بو ژينه پر له شينه تا
نه گريابي هه رگيز که سي
بو خه مه ي وا له شينه تا!
من توم دهوي
که ښاکارت ښاوينه ي رابردووي خو ته
هه ناسه که ت ميژووي خو ته

بی دهنگیکهت
هیوای نیوه زیندووی خۆته.
*

له رووی فرمیسکی چاوانت
دێر دێر چیرۆکی ژیانته،
دهخوینمهوه.
له وهردی خه مه کانتدا
ژیانیکی نوێ
دهروینمهوه!

گه وهردی، ۱۹/۱/۱۳۶۵ (۱۹۸۶)

بو چاوشينيك

پاپوري خه يالاتم
له دهرياي چاوي شينتا
به بي نارامي دهروا و
ويئله به دووي نه وينتا .

گه وره دي، ۱۳۶۵/۲/۷

بژی دهنگی حیزبی قازی

(پیشکیش به جیژنی سالتوژی دامه‌زرانی رادیوی دهنگی کوردستانی
ئێران)

که کوردستانی راپه‌ریو،
چنگورکی شه‌ر که‌وته گیانی،
له زه‌وی و له ئاسمانه‌وه
هاتن بۆ گه‌مارۆدانی،
له خه‌باتمان یاخی ده‌بوون
له شکرێ ره‌شی و نه‌زانی،
یه که‌م ئامانجی دوژمن بووین
بۆ قه‌لاجۆ، بۆ وێرانی،
خۆزیای رادیۆ، خۆزیای گشت بوو ئاواتی ورد و درشت بوو.
*

ده‌بوو ده‌نگی خه‌باتی کورد
له که‌وشه‌نی ماد تێپه‌ری،
چیرۆکی خاپوور بوونه‌که‌ی
کوردستانمان بۆ دوور به‌ری،
ده‌بوو بانگه‌وازیکی بدا
بۆ پاراستنی سه‌نگه‌ری
که مه‌ته‌ریزی شه‌ره‌فه و
سووک تیک ناشکی له هه‌یج شه‌ری.

له کاتیگ دا خوری خه بات
دهبوو له تهه بیته دهری:
خوزیای رادیو، خوزیای گشت بوو ئاواتی ورد و درشت بوو.
*

٤٠ سال له مه و بهر له مرودا
له کوردستانی به شکو دا
دهنگی کوردستانی ئیران،
دهنگی نازیان، بویران،
دهنگی گه لیکه خه باتگیر،
نرکه ی پیشمه رگه ی شورشگیر،
دهنگی ریپوارانی قازی،
دهنگی شهرف و شانازی،
شهفه ی بالی هه لوی چیا،
بوو به ره مزیکه دنیا،
بو سه ره رزی کوردستانیگ،
بو خوینمژان، گورستانیگ!
*

دهنگی حیزیکی شورشگیر
به خه بات و نه سه روتن فی،
دهنگی پیشهنگی خه بات و
ریکخه ری کریکار، جووتیر،
دهنگی روشنییری نازای
راهاتوو به رژد و هه لدر،
دهنگی ژنانی را په ریو
زنجیرسیپن، بویر، دلیر،

دهنگی دهیان هیز پيشمه رگه
گیان باز و نه ترس و جوامیر،
بوو به تیشکی مانگی شهوی لیتر له گشت شهوی زهوی.
*

دهنگیک دهنگی چه وساوہ کان،
هاواری به شخوراوہ کان،
گیانیک تازہی نایہ بهر،
شیلگیره تیکنه شکاوہ کان،
بوو به ئیعجازی مه سیحای
هه ژاره لیقه و ماوہ کان،
بوو به هاندهری میلله تیک،
ورد و درشت و لاوہ کان،
ئہی ئاوینہی ته و اونوینی
حه ماسه کان! رووداوہ کان!
بو حیزب و گهل جیی شانازی! بژی دهنگی حیزبی قازی!

گه وره دی، جو زهردانی ۱۳۶۵ (ژوئە نی ۱۹۸۶) نووسراوہ.

(له چل ساله‌ی دامه‌زرانی رادیۆی دهنگی کوردستان دا، به دهنگی خۆم پيشکه شم کردوه.)

ژين نامه...

ژيانم:

چيرۆكى پر كاره سات:
هه ژارى، نه دارى،
فرميسك و شين و زارى.

ژيرده ستى،

ماندووي، په نجه پوځي،
له مالى خوت ناموځي.

ناكمى له نه وين دا،
به رده وام له ته زين دا،
شكان و هه ستانه وه،
خه باقى بې پسانه وه،
وئيل به دووى ئاواته وه
به دووى ديموكراته وه.

گه وره دى، ۱۳۶۵/۱/۸

بۆ مه‌رگی هه‌یمنی شاعیر...

سه‌ت مخابن مه‌رگی سه‌رکه‌ش تۆی له‌ باوه‌ش کردمه‌وه
ئاره‌زووی دیداری ئه‌و زاته‌ی له‌ دڵ ره‌ش کردمه‌وه
من که‌ خۆزیام بوو هه‌لێک بۆ تاچه‌ کرپۆشیک به‌رم
بۆو که‌سه‌ی پینووسه‌ که‌ی زوو ژینه‌ که‌ی گه‌ش کردمه‌وه
ئێسته‌ بۆ مه‌رگی به‌ داخ و غه‌رقی شین گه‌رانه‌ که‌یم
وا مه‌رگ تووشی په‌ژاره‌ی تاچه‌ سوژده‌ش کردمه‌وه

گه‌وره‌دی، شه‌وی ۲۰/۳/۱۳۶۵ (۱۹۸۶)

به ننگه...

(ههستی دواى خویندنهوهی رۆمانی "دمدم")

کورد نامری،
ئهوه میژوو؛
له خاکی خۆی پانادری،
ئهوه میژوو.
*

سه‌ربهوردی قه‌لای دمدم،
ئهوه تانی؛
ئهوه تراژیدیای دیرسیم،
ده بنواره!
ئهو گۆلهی به خوینی ره‌نگی،
سه‌ری دانه‌نواند و هه‌ر جه‌نگی.
*

ئهوه به‌ریالی ئارارات،
که به‌هار هات،
سه‌یری که چۆن:
گوئی ئالی به ره‌نگ و بۆن
له سه‌ر پنجهی خوینی گه‌شی
رۆلهی چیاى گه‌رده‌نکه‌شی
ئهو مه‌لبه‌نده، ده‌رویته‌وه و،
داده‌پۆشی زامی له‌شی!

گه‌وره‌دی، پاشنیوه‌رۆی ۱۳۶۵/۳/۲۱

دوو راسپارده...

(له يادى ئه و نه مرانده دا که به ده ستى کوراني چيني چه کمه رهق و ده ست و پيوهنده کانين شه هيد کران.)

من هه لگري ئه و به يداخه م
که پيشه وام
چوار ده سال پيش
له چوارچرا
له پيناوى له دار درا.
*

به ردی بناخه ی،
شووړه ی سهختی ئه و کو ماره م،
که چه کمه ی رهقی چه کمه رهق،
به ر له پاشا، تپي گه يانده بوو
چيژ و تامی يه که مين شهق.
*

جی برینی ئه و خه نجه ره م
که خاوه نانی دیوه خان،
توماریان کرد له سه ر پشتي
کو ماری پی هه ننه گرتووم.

ئەمن خوئنی نەوہ ستاوی،
گشت شا دەمارێکی میژووم
*

من گری دانەمرکاو
رقی پیرۆزی چەوساوەم،
ئالایەکی ھەر شە کاوەم،
نەوہی کاوەم،
کاوەی چەرخێکی زیندووم و
کوردستانم،
نایێ چی دی
پیناسە کە ی زەوت کری؛
با دوژمنم لە گوێی گری،
نە ھەر تەنیا
وہ جاخە کە ی قەستە سەری کۆمارە کەم،
بگرە نەوہی زەرۆوی لادی،
کە راسپاردە ی
شای شاھانی
بۆ بارە گای باوکی خانی،
بە بیر دادی،
بۆیان ناگری جارێکی دی،
بژیننەوہ تراژیدیای
رووخانی کۆمارێکی دی.

گەورە دی، ۱۰/۴/۱۳۶۵

شيوه نىكى بى كۆتايى

بۇ تۇ
ئەي جوانترىن گۈلى شىنۇ
بۇ تۇ، بۇ تۇ
رېژنەي بارانى فرمىسكى دىلدۇراوئىكى رەنجەرۇ
ملوانكە يەك شىعەرى خەمىن.

بىكە ئەستۇ،
گەردەنبەندىكى ھۆنراو بە مروارې ئەسرىنى من،
پىي ھەلپەرە بە ئاھەنگى
ھەنسكى ئاگرىنى من.

كە ژىنى من
سەرانسەرى ئاخىرا بى بە ناكامى ئەوينى من
بۇ جەيازى كۆچت نەبى
ھەناسە كەي بە فرىنى من؟

بۇ بۇ سەر قىزى ژىر تارات،
گۈلئىك نەبى
زامى دىلى ئەو ناكامەي
تەمەنىك بە عىشقت ژىاوە؟
بۇ مۆمىكى داگىرساوى
سەرمىزى بووكىنىت نەبى، ئەم ھۆنراو؟

گەرەدى، پاشنىوهرۇي ۱۳۶۵/۵/۳۱

شیرین...

شیرین، کچیکی ناسکۆله
شیرین رهوت و نهرم ونۆله
گورج و زيت و خروخۆله
له کاراندا توند وتۆله
قامکم له وهسفی دا کۆله

به داماوێ ده لێم بریا
وهسفی بۆ کرا با وریا

له و کاتهی دا ئاوێ دێنێ
به نازه وه پێ هه ل دێنێ
له رهوتا سهت ته رز ده نوێنێ
رێبووار سه ری سوور ده می نێ
که با باسکی ده له رێنێ

بۆنی ده ولات ده گه رێنێ
ههستی گشت کهس ده بزوینێ

به گزادیکی شوخ و شهنگه
گوئزارینکی هه مه رنگه
که وا به مه مکانی ته نگه
برۆی شمشیری له جهنگه
خرمه ی به رمووری ئاههنگه

بۆ په خشان و شیعیری وریا
چاوی ئاوین چه شنی ده ریا

به بیری جوان په رستی من
ناسکتره له ههستی من
جوانه وه کوو مه بهستی من
له په سنی، کورته دهستی من
ناخ ناخ که دیده مهستی من
ئهم نازداره چارده سائله
مروږ له تاریفی لائله

شلکه وینه ی تووله نه مام
مه مکی تورته وه کوو شه مام
که ليو ده بزئوی بؤ سه لام
له لام یه کن شه کرو که لام
تا باسی که ی جوانه به لام
له کوشکی باوکیا یه خسیره
جوانیکی دهست به زنجیره!

بانه، ورچه ک، شه وی ۱۸/۹/۱۳۶۴ (۱۹۸۵)

بەردەھەئۆ...

(بۆ تەوارىك، بۆ كچىكى پىشمەرگە)

من وتم تۆ وەك تەوارى
ھەر لە بەرزى را دەنۆرى
ھەر لە دوندى كۆ دەنىشى
ناخزى بۆ ھىچ بنارى
نايە خواری!
*

رۆژى: كاتى زەردەى خۆرەتاو،
كاتى شابالى ھەتاو،
كاتى رووناكى بە تاو،
بۆ ترۆپكى ساردە كوئىستانى دەچوو،
دیمەنى چر، قاقر و سەختى چىاى دىنايە روو،
رىك لەو كاتە، "بەردە ھەئۆ"،
ببوو پاردەى سەنگەرى تۆ،
تۆى گرتبوو خۆ؛
دەنگى بەرزو بوئرانەت
دوور دەرۆپى،
جىي دەھىشتى لە ھىلانەت
قاسپەى چەكى سەر مەچەكى دلئرانەت
دادەگەرا، لە ئىو ھۆردووى قەلى روورەش
دەبوو بەنگەى بەرزى پلەى
ھەئۆى چىاى سەخت و سەركەش.

*

خۆشهويستم!
باش له بېرمه، كاتې ويستم،
يه كه م نامه ي خۆمت ده م،
پازى دلى له سووت و بۆسوتم ده م،
زۆر ده ترسام،
كه نه توانى رپى شوپشم له گه ل بېرى؛
تا دوندى چياكان بفرى؛
به لام ئيستا،
دواى هه ماسه ي "به رده هه لۆ"
"مناره چووك" و "به ردى كه لى" و زۆر شه رگه ي پيرو زى ئه ووتۆ،
پروام وايه:
تۆ ته وارمى،
هه لۆيه كى به رزه فرى چيا و كوستان و هه وارمى؛
ئىستا ئه گه ر نامه يه كى ديكه ت ده م،
تييدا ده ئيم:
زۆر ده ترسم كه نه تگه م!!

كوستانى قه نديل، تاتى دوى، ئيواره ي ۱۳۶۶/۴/۲۳

بیٲو، بیٲمن، ئەم چیاپه...

هۆ تهواری کوپستانی کورد!
چنگ داگره
له وره وهزی
به رامبه ر ئاسمان چه قپوه.
ئەم چیاپه
به بیٲ هه لۆ
که لاهوی کوند تیٲ خزیوه،
ویٲرانه یه تیٲک ته پپوه.
ئەم کوپستانه،
تهواری من!
که وی هیوای هه واری من!
بیٲ من و تو،
وشکارۆی باران نه دیوه
په یکه ره ی نیو رگ رزیوه،
ئەم چیاپه،
بیٲ شه قه ی باٲت هه تیوه.

قه ندیل، تاتی دو،، ۱۳۶۶/۴/۲۳ (۱۹۸۷)

زه ماوهندی پيشمه رگه

من پيشمه رگه،
تو پيشمه رگه،
چه ند لي مان جوانه نه و به رگه!
نه و تفه ننگه،
نه و هونه رمنده خوش ده ننگه،
بو نه و شاييه،
بو نه و ناهه ننگه،
له سه ر پييه،
زور سروودي خوشي پييه.

بوو كي شهرمن!
شيري پرچن!
نه و بن به ردهش كه سه ننگه ره،
تاريكه، شيداره، تهره،
له مه و به دوا
به مالي خوت، به مالي خوم ناوي به ره.

ليوژي، ۱۰/۴/۱۳۶۶ (۱۹۸۷)

"ئەو تاپۆيەى بوو بە ئەوین" *

بەر لەوہى تیرپژى نیگات،
هەستى ئەوینم بېژىوی؟
پیش ئەوہى شەنەبای بزەت،
چۆلگەى دەروونم بېیوی؟

بەر لەوہى دەستى گەرمى تۆ،
تین بخاتە لەشى سېرم؟
پیش ئەوہى دەستەمۆى بکەى،
خولیا و حەزى بەرزەفېرم؟

زووتر لەوہى گوئیە کانت،
تۆنى دەنگى من ببیسی؟
هیلانەى کەسیتی مەندت،
کۆترى هیوامى لى نیشى؟

پیش ئەوہى وینەى بەژنە کەت،
جیگىر بى لە قاپى مېشکم؟
یا خۆزیای دووانت ببیتە،
ماکەى بى خەوى و باوئیشکم؟

زووتر لەوہى ناسنامە کەت،
خۆى بە چاوم ناساندبى؟
یا ژیر بوون و پیک و پیکیت،
ئاپۆرای ئېرەى تاساندبى؟

له گه ل من چهند سائی ژیا بووی،
له ناخی دئی من روا بووی،
ئهو جورهی ده مویستی، وا بووی
ئاوات بووی، ژین بووی، هیوا بووی.

تا حه ز ده که ی خو شم ویستبووی،
به لام ناوم نه بیستبووی؛
به ژنو بالام نه دیتبووی،
قه تیش چم لی نه ویستبووی.

ئه سترۆکان، نیوه شهوی ۱۳۶۶/۵/۶

(* ناوی ئه م شیعهره م "خۆشه ویستی له مێژینه" بوو. کاتیک له پاییزی ۱۳۶۶ له سه فه ریکم دا بۆ "گه ورده ی" بۆ مام ئه نوهر سولتانه پنه نا و مامۆستا عاشقم خوینده وه، مام ئه نوهر پێشنیاری کرد ناوه که ی بکه م به "ئه و تا پۆیه ی بوو به ئه وین". منیش به قسه یم کرد.

چاوه پروانی...

چاوم بریوه ته ئاسۆ
چاوه پروانم، به و رینگا پیچاویچهدا
په ییکی گورجی مه لبه نندی تۆ
تیژ داگه ری
به ر له سلأو، به ته ردهستی
نامه ی تۆم خاته به ردهستی.
*

په یک هات و دهستی بو گیرفانی نه برد،
له و باره وه ورته ی نه کرد،
نازای له شم به جاری مرد.
*

په یک گه راوه
به بی وازی، به دلساردی،
سییه م نامه ی خووم بو ناردی.
*

وا ئیستاکه ش
چاوم بریوه ته ئاسۆ
به گیانی خووم، به گیانی تۆ
له چاوه پروانی نامه تدا
چرکه ی رۆژ و مانگ ده ژمیتم
وا خه ریکه گیان ده سییتم!

به لام نامرم،

هەر چا و له و ئاسۆیه ده بېرم،
هه تا رۆژێ
خۆت و کاروان
-به و رپیه ی دا لێ ئاوا بوون-
دانه گه رپن.
جا ئه وسا که
هۆ کاروانی گر و پرووناکیی شه و ته رپن
بۆ پیشوازان چه ند فه رسه خ دیم
به خپر هانتان پێ ده لیم
یه کیکتان لێ ده دزمه وه
باوه شی بۆ ده گرمه وه.

ئیندزه، ئیوارهی ۱۸ ی گه لاویژی ۱۳۶۶

له دايكبوون*

ئهو پارشيويه له سووچي مائي پوورم
منالداني دايكي كزم به جي هيشت
له گه ل نووزهي يه كه م ساتي ژيانم
مهزهي تفتي جودايي و كوچهريم چيشت

سهفه رزادهي ژنيكي دل به خهم بووم
له مائي قهوم و خوئيشي دابه زيبووم
گه لي پيشتر له خيسه ي ئه م جيهانه
په ژيوان بووم وترسابووم، به زيبووم.

كه چي كوئنه ي براي تازه له دهست چووم
دهراوي رووني گوړستاني گرت ليم
له گه ل تاريك و رووني بهر به ياني
له باني "ئاره به" بوم راخرا جيم

به ئاهه نكي شه قاوي دوو كه لي پير
كوتاني پارچه گوشتي دل ده چووه سهر
به سووري چه رخه كاني ئاره به ي كوون
ته مهن چه رخي ده خوارد و ربي ددها بهر

له گه‌ل تیشکی هه‌تاوی وه‌رزی پاییز
له هه‌وشی مالی باوکم تووشی یه‌ک بووین
هه‌تا پێیان گوتین ره‌بی به‌ خێر بێن
به‌ خێرایی هه‌تا کن پێرکه‌ که‌ی چووین

هه‌تا وه‌ر ئه‌ وه‌تاوه‌ی جاری جاران
هه‌تا ره‌ندۆلی چوو بوو و هاتبووه
منیش ئه‌ و بێشکه‌یه‌م پر کردبووه
له‌ گه‌ل خێوی به‌ره‌و مردن نه‌چۆوه...

(*دایکم به‌ دووگیانی و له‌ مانگی ره‌مه‌زان دا له‌ سه‌ردانی مالی خوشکی له‌ "حه‌سه‌ننوران" ده‌بی که‌ پارشیتۆیک منی ده‌بی. دوا‌ی چه‌ند شه‌و رۆژ مانه‌وه‌ی له‌ مالی پورم، بابم به‌ که‌تو‌عه‌به‌ دیت و دایکم و من- که‌ مه‌لۆتکه‌ بووم-، ده‌باته‌وه‌ بۆ "چه‌شمه‌گۆل". سائیک دوو سال به‌ر له‌ من برای پێش من له‌ دایکه‌بووم ده‌مری. بۆیه‌ له‌ دایکه‌بوونی من که‌ ته‌نیا دوو خوشکم هه‌بوون و دایک و بابم هه‌یچ کورێکی دیکه‌یان نه‌بووه، بۆ ئه‌وان رۆوداویکی خۆش بووه.
وا دياره‌ به‌ نیاز بووم به‌ سه‌ره‌هاتی خۆم به‌ شێعر بنووسمه‌وه، به‌لام دوا‌ی ئه‌م سه‌ره‌تایه‌، هه‌وسه‌له‌م لێ به‌سه‌ر چوو. سالی نووسینی ئه‌م شێعره‌ ده‌بی ۱۳۶۵ یا ۱۳۶۶ ێ.

شانۆنامه‌ی شیعرې

دېسان نه ورۆز

په شه‌مه‌ی ۱۳۶۵ (مارسې ۱۹۸۷)

په رده لاده چی، له سهر "سین" ناسنگه ر خه ریکی ناسنگه ریه، جووتیر دانیشته ووه و داسیکی به دهسته ووه، تیژی ده کاته ووه و ده یسوی. پینه چی خه ریکی خاوین کردنه ووهی جووتیک پیناوه. هه ر کام له جل و به رگی تایبه تی خویندان. ته مه نی ناسنگه ر له سه رووی چله، جووتیر به ته مه نتره، ته مه نی پینه چی له هی وان که متره. به ده م کار کردنه ووه ده دوین:

جووتیر:

چهند خه مینه ولاتی من
غهرقی شینه ولاتی من
بو مه رگی کورانی ده گری
فرمیسکی ژیردهستی ده سری
هه موو لایه ک ماته مینه
فرمیسکه، شه پوره، شینه
هه ر گورستان له بره و دایه
رؤژ له ژیر چوکی شه و دایه
دزیوی و سامی مه ترسی
بوته میوانی گشت که سی
ئه م مه لبه نده به په رۆشه
که وا ئیستا که خامۆشه.

ناسنگه ر:

هۆ خه لکینه! هۆ هه ژاران!
هۆ ره نجه ران! هۆ نه داران!
ئه وا دیسان جه رگم برا

تیریکی دی له دلم درا
هۆو تهرمه‌ی وا فری دراوه
له و چۆله هه‌شار دراوه
ته‌رمی دوایین رۆله‌ی من بوو
میشکی ده‌رخواردی دوژمن چوو
هۆ خه‌لکینه! هۆ هه‌ژاران!
هۆ ره‌نجدهران! هۆ نه‌داران!
وا ئه‌ژده‌هاکی جه‌ماران
مه‌رگی به‌سه‌رمان دا باران.

پینه‌چی:

ئای که رۆژگارێکی ره‌شه
ره‌شی پۆشیوه، چی گه‌شه
بزه له لیوان تاراوه
مردن شالۆی هیناوه
هه‌موو جیه‌ک گۆرخانه‌یه
ئاوه‌دانی وێرانه‌یه
په‌پوو له ولاتمان ده‌خوینێ
سووره هه‌رد و بان، به‌ خوینێ.

جووتیر:

له‌ چیرۆکیژان بیستبووم
زۆر له‌وه پێش، من هه‌ر نه‌بووم!
هه‌ر له‌و خاکه‌ی کورده‌واری
سائیکیان به‌لایه‌ک باری
کابرایه‌کی بێ ناو نیشان
له‌و ولاته‌ لاقی چه‌قان

مرخی خوش کرد له سامانمان
بوو به ملۆزى ژيانمان
پيكي هينا لشكري زور
له ماستاوكهه، له بهرماوخور
له گياني ئاده مي بهردان
له چهته پي و دزي وهردان
له ژير سايه ي ناپياواندا
بوو به ناو له نيو ناواندا
بوو به ئه زده هاكي پاشا
تازه بوي نه ده كرا هاشا
تاج و تهختي پيك هينا بوو
ئاسن و پولاي و نيك هينا بوو.

پينه چي:

ده گيرنه وه كه ئه زده هاك
" كه ئه " (۱) بوو، پهيدا بوو له خاك
ره گي، سه ر زه وي ته نيبوو
خوداي شهري پي خه ني بوو
ده ستووري ئه ستووري ده دا
زووره ي له ساتووري ده دا
سه ري له له ش ده كردنه وه!
به چه شني مه ر ده يكو شتنه وه!
خوای نه ها تي كه وای زانی
چوو بو ماچي هه ر دوو شانی
به هه ر دوو شانی دا نووسا
دوو مار له جيئي ماچي رووا
دوو مار به مي شكي لاو برسي

ولاتیان خسته مه ترسی
بو چیشتی ماری نه ژده هاک
دهرگا ته قانه وه، تاک تاک
مالیک نه ما له و ولاته
پئی نه بری له و کاره ساته
هی وا هه بوو شازده کوری
تیغی پاشا سه ری بری.
(۱) "که له"، جوره بئارنکی نیو بیستان و تووتن و...، رووه کیکه.

ئاسنگهر:

بو دوور ده روون؟ ههر ئیستا که
ههر ماوه ئه و نه ژده ها که
چه نگی به خوینی گهل سووره
له هه رچی پیاوه تییه دووره
دژی ژیانه، دژی گیانه
دژی ره گه زی ئینسانه!!!
گور په رسته، چول په رسته
ته نیا و ئیرانی مه به سته
لایه نگری تاریکییه
سه ر کیشه، تو ره، وه حشیه
وه ره ز ناب له خوین پشتن
ماندوو ناب له گهل کوشتن
بی که له بچه ژیانی ناب
بی بوردوو مان گیانی ناب
هه رچی ئاره زووی شادی کا
جاریک داوای ئازادی کا
وه ک کوری من سه ری ده بری

نه يکوزئ له داخى ده مری.

هه رسئیکيان (جووتیر، ئاسنگه، پینه چى) خه ریکى ئه نجامدانى
پیشه که ی خوڤان ده بنه وه، رۆشنیر وه ژوور ده که وئ و دیته سه ر سئین.

رۆشنیر:

ئه وه چیتانه؟ چى ده که ن؟
پیم نالین ده م له چى ده دن؟
پیشه تان نالین و شینه
به مه چاره ی دئ ئه و ژینه؟!

جووتیر و ئاسنگه رو پینه چى، پیکه وه:

ئه دى پیکه نین باشته؟
ئاخر دلمان له ژین پره
ره نجه رین و ره نج خه سارین
کورکوژراو و دل زامارین
خاوه ن ولاتی بی ولاتین
ژیرچه پوک، و بی ده سته لاتین
لاوانمان له دارئ ده درین
که س و کارمان له به ند ده خرین
ده غل و دانمان ده سووتین
بۆمبای له جیگای ده چین
ده نامووسمان هه لده پین
کانیاومان لی ده که ن لیخن
کورمان ده نیرن بۆ شه ری
نا بی زمانمان بگه ری
جیژنه مان لی بووه به پرسه

هه موو سووچی و لات ترسه.

رۆشنییر:

گشتی راسته ئه وهی دهیلین
به لام نابێ راکهن، هه لێن،
شیوهن دهردمان چاره ناکا
شهری ئه و به دکاره ناکا
گوئی راگرن! هه تله مه بن
شیتی قسه و چه پله مه بن
باسی ئه ژده هاکتان ده کرد
په ناتان بۆ زۆر دوور ده برد
ده و گوت ماری له شان روا بوو
به میسکی لاو تیر کرا بوو
"که ئی به موو به ند کردبوو" (۲)
دنیا ی تووشی په ند کردبوو
شه و نه بوو له گوند و شاری
نه چه قینن سی چوار داری
ئاسمان ئه وه نده گریا بوو
فرمیسکی له چا و برا بوو
زهوی تووشی نه هاتی بوو
مه رگ نه بی گشت شت قاتی بوو
فه رمانی مانی بوو نه وه ر
رووه ک و ئاو و جان وه ر
به خاوه نی باره گا بوو
به ئه ژده هاکی پاشا بوو،
به لام کی بوو ده ری په راند؟
جیژنی نه ورۆزی راگه یاند؟

(۲) له فولکلوری کوردی وه رگیراوه

ئاسنگەر:

ئاسنگه رێکی وه ک من بوو
لێ راپه پری، به گژی داچوو
ئاگری جه رگ تینی پێدا
ناقووسی شه ری پێ لێدا.

جووتیر:

هه موو خه ئک، چووک و گه وره
ده هانای چوون، دایان ده وره
به کو تک و داس و داره وه
وه رگه رانه مناره وه.

پینه چی:

پشتیان به یه کتر قایم بوو
موو به نیویان دا نه ده چوو
به یه کبوون بوو کو شکیان رماند
سو پای نه ژده هاکیان شکاند
له نه ژده هاکیش خو ش نه بوون
به م جو ره بر دیان توون به توون
کاتی ئاویان له نیو برد
ئاوریکی گه وره یان هه ئکرد
له چیای به رز، وه سه رکه وتن
بو نیشان دانی سه رکه وتن
سه دان ئاگریان کرده وه
گو ی سه رکه وتن یان برده وه

شه وگاری رهش له ولات هه لات
رۆژێکی نوێ له کهل ده رهات.

جووتیتر، ئاسنگهر و پینه چی، پیکه وه:
بوو به نه ورۆز!
بوو به نه ورۆز!

رۆشنییر:

باشه، ئیمه بۆ وا نه کهین؟
بۆ دهست له ئەژنۆ بهر نه دهین؟
هۆ ئاسنگهر! کاوهی زه مان!
هۆ هۆ جووتیتر! باپی خه مان!
هۆ رهش و رووت! نه دار، برسی!
وه ره وه ره بۆ ده ترسی؟
هۆ شیره خوشکی چه وساوه!
تۆش سه ره وه ده ر ئی له م ناوه
هۆ قوتایی! رۆله ی سه به ی!
وه ره نه که ی کر نۆش به به ی
هۆ لاوی کورد! گه نجی ولات!
وه ره چاوه ریته خه بات
به سه ییه تاکه ی شه وگاری رهش
بگری به ری ئاسۆگی گه ش؟
هۆ وه تانی دوژمن دیاره
خوینریژه، دره، به دکاره
زمانمانی له گۆ خستوه
دهرگه ی ژیا نی لی مان به ستوه
چاوی دیتنمانی کویره

به قه لچوی گه لمان فیره
دهی با بهس بی هه تا که نگی
لی نه دری ناقووسی جه نگی؟
بو دهسته وهستان وه مینین؟
دهست له دوزمن نه وه شینین؟
*

وهرن وهرن با دیر نه بی
کانی ژین تال و سویر نه بی
با په لهی ژیر دهستی لادهین
نه یاری خوینمژمان رادهین.

دوای قسه کانی رۆشنبیر قوتابی دیته سهر "سین"، تفه نگی و کتیبکی
پییه.

قوتابی:

برپاره برپاری مه زن
پالپشتت بم تا هه م ئه من
به و په رتووکه م، به و تفه نگی
مه ردی مهیدانی ئه و جه نگی
به ره و خور هه نگو هه لدینم
ته می ولات دهره تینم
پینووسم ده که م به نه شته ر
کویر ده که م چاوی داگیر که ر
زمانه که م ده ژینمه وه
نه ورۆزی نوی ده هینمه وه.

قوتابی له پشت ئاسنگهر و پینه چی راده وهستی، چهک و کتییی ههر وا دهست دایه. شوانیش به گۆچان و خهنجهر و چهک و شمشالته وه دیت.

شوان:

پهیمان دهدهم به نه ته وهم
تا سه رکه وتن به دوو ته وهم
گۆچانه کهم هه لدا وه سم
له دوژمنی گهل راده سم
ئه و چه که وا ده گرمه دهست
تا دیته ژوان بووکی مه به ست
هه لده گرم ئالای سه ره به ستی
رینگه ده برم به ته رده ستی
ده ژهنم شمشالی شادی
ده پمینم کۆشکی بیدادی.

شوانیش وهک قوتابی به و که لوبه له ی پنیه تی، دیته ریزیان و راده وهستی،
ئه هجار "کچ" دیته سه ر سین، ئالایه کی کوردستانی پنیه (*).
(* له کاتی نووسینی دهقه که دا، له جیی ئالای کوردستان نووسیمه پارچه یه کیان پنیه "دیموکراسی
بو ئێران و خودمختاری بو کوردستان" ی لی نووسراوه.

کچ:

به ئین، به ئین، هه زار به ئین
به ئین به وانهی که ده ئین:
بو خاوه نی بی ئه و خاکه
حه رام بی له و ئه ژده ها که

تهواری چیاى هه ئگورد بم
گیانفیدای سه ربه رزی کورد بم
گهل له بی به شی نه جات دهم
ژن له روژ ره شی نه جات دهم.

کچیش له پشت پینه چی، دهست به ئالوه روو به حه شیمهات
را ده وهستی. پینه چی له جی خوی هه ئدهستی و هه ئگاویک دیته پیش و
روو به خه ئک:

پینه چی:

شهرته شهرتی پیاوه تی بی
سویند به رووت و پینه تی بی
سویند به دپی په پوو لی خویندووم
به باغ و رهزی وشک بووم
به بیشکه ی به نیو ئاوداچوو
به کورپه ی ئاگر تبه ر بوو
به شار و دپی بومبا لیدراو
به که له بچه ی له گوشت خزاو
به نه داری سی ژه م برسی
به ولاتی پر مه ترسی
سویندم خوینی شه هیدان بی
گیانم بو ولات ته رخان بی
ده بی ئالای گه لم هه ئکه م
"له گه ل هه ورائی تیکه ل که م". (۳)

(۳) له شیعری شاعیریک وه رگه راوه، له ئه سل دا به و شیوه یه بوو:
ده بی ئالای خانی هه ئکه م له گه ل هه ورائی تیکه ل که م.

پینه چی ههنگاوئیک دهکشینه دواوه و روو به جهماعهت دهوئیسئی.
جووتیر دهست به داسهوه له جیی خوی ههئدهستی و ههنگاوئیک دئته
پیش و روو به خهئک:

جووتیر:

له گهئتان دام له م رینگهیه
دیم تهئانهت لهو جینگهیه
ئامانج دهخوازی قوربانی
گیان دهبهخشم به ههرزانی.
*

ئهوه سهدهی بیستیش روئی
ههر کورد ما به رهئجه روئی
له نهتهوهی گهورهی زهویم
که چی هئیشتا نزم و نهویم
دهبا شهرم به خو دابی
دهبا حیستیم یه کلابی
له میژه ئیره ده کیلم
کاتی به رههم جیی دههئلم
ئه گهر به زمانی خووم بدویم
له ماله کهی خووم دهرده کریم
ههر که به چیاى خووم ههئده ئیم
سه د سووکایه تی ده کری پیم
نامووس و خاک و زمانم
شهره ف، گهل و نیشتمانم
کیردیان گهیشتوته ئیسقان
جا چوون پئتان نهدهم پهیمان!؟

جووتير پاشه و پاش ده چيته وه سهر جنگه ي خوي و هه روا روو به
جه ماعت راده وه ستئ. داسه كه ي هه روا له نيو ده ستئ دايه. ئاسنگه ر
له سهر كورسيه كه ي هه لده ستئ و ده ست به كوتكه وه هه نگوئيك دئته
پيش.

ئاسنگه ر:

منيش له توره مه ي كاوه م
ئه و پياوه رۆله كوژراوهم
به ر له ميژوو كوتكم وه شان
ميشكي ئه ژده هاكم پژاند
"له شان و باهوي خوم رادي
هه ل بگرم ئالاي ئازادي" (٤)
ئيستاش تيدام، به دل تيدام
ئاماده م و سهر ده ري دام
خوش نابم له خويي رۆله م
ئه مه كوتكم، پياوي تۆله م
هه تا هه وارگه ي مرادمان
تا كوردستاني ئازادمان
تا هه نكردي ئالاي نه ورۆز
تا ره خساني رۆزي پيرۆز
تا زه ماوه ندي رزگاري
هه تا رزگاري يه كجاري
له گه لتان دام، به دل تيدام
ئاماده م و سهر ده ري دام.

(٤) ئه و ديژه شيعره هي شاعيري ناوداري كورد نهمر ماموستا هيمنه.

ئاسنگەر دەست بە کوتکەووە دەگەریتەووە دواووە و روو بە جەماعەت
دەوئیتى.
ئەو جار روئشنىر روو بە جەماعەت و ئەكتەرانى سەر شانۆ، دئت و
دەچئ و بە دەم پياسەووە، دەدوئ.

روئشنىر:

كاوہ و ئەژدەهاكى پئشوو
چىروكئىك بوو لە توئى مئزوو
ئەفسانە بئ يا رووى دا بئ
ئئمە نا بئ پئمان وا بئ
بؤو خەلكە بەلا لئدراوہ
فرئشته دئن لە حەواوہ
بە ساناپى رزگار نابئن
لە چەنگ ستەم قوتار نابئن
*

بئرى ئەو چىروكە بەرزە
پر لە مانا و پر لە رەمزە
هاندرە بؤ بەرەو پئشچوون
بەرەو بپروا بە ئاور بوون
دەئى لە چىاى و لاتتان
هەلكەن ئاگرى خەباتتان.
هؤ جەماعەت! گوئم لئ بگرن
ئەم قسەيەم لە گوئ بگرن:
رئگا روونە، رئگا روونە
چە كئ رزگارى، يەك بوونە
ئامانج كوئشكى ئەژدەهاكە و

مهیدانی شهر، فراوانه
هر لیره وه تا تارانه.

تیکرا به دهنگی بهرز ده گهل روشنیردا ده لاین:

جه مارانه، جه مارانه
جه مارانه، جه مارانه.

روشنیر دهست بو مه شخه لیک دهبا که له نیو کهل و په لی بهر دهستی
ئاسنگه ردا که وتوووه.

دهبا مه شخه ل له دهست بگرین

مه شخه له که له ئاوری ئاگردانی ئاسنگه ر نیزیک ده کاته وه و
دایده گیر سینی:

رینگی چیا ی بهرز بپرین
له سه ر ترۆپکی هر شاخی
بشه کیته وه به یداخی
ئاوریکی وا دابگیرسی
هه تا ته شقی ئاسمان بچی
دنیا بن ئیمه یه ک بین
خاوه ن بروا و، ریک و پیک بین
ئهم ئاگره ش ری روونکه ر بی
واتا روونکی رینه ر بی
بنیاتی سته م ده رمینین
نه ورۆزی ررگاری دینین.

*

وهړی کهون، بې نهره وتن
به رده وام بن تا سه رکه وتن.

دوای ته م دوو رسته یه، رووناکبیر به مه شخه له وه ده چته پښه وهی
ریزه که که که سه کان دوو دوو و شانبه شانی یه ک تیډا راوه ستاون.
دوو که سی پښه وه بریتین له ناسنگه ر به کوتکه وه و، کچ به نالای
کوردستانه وه، له دوای نه وانیش جووتیر به داسه وه و، قوتای به
کتیبه که یه وه هه ن. ریزی دوای نه وانیش، شوان به گوجان و
چه که که یه وه، پینه چی به دریشه و پښه بنده وه. هه ر که رووناکبیر
مه شخه لی دهستی به رز ده کاته وه، هه موویان هه نگانیک لاقی چه پ
به ره وپښ دانه نین و نامرازی نیو ده ستیان به رز ده که نه وه و پیکه وه به
شپوه یه کی ره زمی ده نین:

با نه هیلین چی دی پیډاگیر که ران (ه)
بې بگاته خاکی قازی و نه رده لان
"با بروین تا گه ل ده گاته ریز گه لان" (جار ۲)
هاکا بینیت دوژمنی گه ل داپه ری
"چونکه زانی کوردی ژیر ده ست راپه ری" (۲ جار)

ته و جار لاقی راستیان بو پښه وه دانه نین و ده نین:

راپه رن دهی غیره تی یه کجاریه
شورشی کورده دژی زورداریه
"با بروین دهی زه بری نه وچه ل کاریه" (۲ جار)
"هاکا بینیت دوژمنی گه ل داپه ری
چونکه زانی کوردی ژیر ده ست راپه ری" (۲ جار)

(۵) شیعری سرووده‌که‌ی هی مامۆستا "په‌یمان" ه.

له‌گه‌ل ته‌واو بوونی سروود، په‌رده ده‌کیشرتیه‌وه و شانۆیه‌که‌ کۆتایی پ
دی.

روونکردنه‌وه:

ئهم شانۆنامه‌یه‌م په‌شه‌مه‌ی ۱۳۶۵ (مارسی ۱۹۸۷) له‌ بناری قه‌ندیل، له "ئه‌ستێرۆکان" که‌ بنکه‌ی یه‌کیه‌تی لاوانی دیموکراتی کوردستانی ئێرانی لی بوو، نووسی. ماوه‌یه‌کی که‌ممان به‌ ده‌سته‌وه‌ بوو بۆ ئاماده‌کردن و پێشکه‌ش کردنی. چونکه‌ ته‌واو بوونی خولێکی فیرکردنی یه‌کیه‌تی لاوانی دیموکرات و، جێژنی کۆتایی ده‌وره‌یه‌کی سه‌ره‌تایی پێشمه‌رگه‌ له‌ فیرگه‌ی سیاسی- نێزایی حیزمان له‌ پێش بوو که‌ رێوره‌سمه‌که‌ی به‌ بۆنه‌ی نه‌ورۆزی ۱۳۶۶، به‌رپوه‌ ده‌چوو. ده‌بوایه‌ بۆ ئه‌و رێوره‌سمه‌ ئاماده‌ی بکه‌م. زۆریه‌ی ئه‌و که‌سانه‌ی رۆلێان تیدا وه‌ه‌ستۆ گرت، کادره‌کان و پێشمه‌رگه‌کانی یه‌کیه‌تی لاوانی دیموکرات بوون. کاری ده‌ره‌ینان (کارگردانی) یه‌که‌شیم بۆ خۆم کردم.

جاری دووه‌م له‌ به‌ره‌به‌ری نه‌ورۆزی ۱۳۶۷ (۱۹۸۸) هاورپێ خۆشه‌ویستم مامۆستا په‌یمان (فیروز میهدیزاده) که‌ بۆ خۆی هه‌م شاعیر بوو، هه‌م شانۆگه‌ر و ئه‌زموونی ده‌ره‌ینانی شانۆیشی هه‌بوو، ژماره‌یه‌ک له‌ لاوه‌کانی پێشمه‌رگه‌ی یه‌کیه‌تی لاوانی بۆ به‌شداری له‌م شانۆیه‌دا ده‌ستنیشان کرد، له‌ ماوه‌یه‌کی که‌م دا لاوه‌کانی راهێنا و توانی

ئەم شانۆنامە يە بۆ نەورۆز ئامادە بکا. کوئستان فتوحی هاوسەریشم
کە بە تازەیی ژیانی هاوبەشمان پیک هینابوو، لەم شانۆیەدا رۆلی
کچە کە ی بەرپۆهبرد.

شانۆکە بۆ دانیشتوانی بنکە کانی فیژگە ی سیاسی- نیزیامی و یەکیەتی
لاوانی دیموکراتی کوردستانی ئێران لە "بۆلی" و "ئەستیرۆکان"، هەر وەها
بۆ بنەمالەکان و پیشمەرگەکانی هیزەکانی قەندیل، ۲ ی رپبەندان،
زاگروس و ژمارە یەکی زۆر لە پیشمەرگەکانی یەکیەتی نیشتمانپەش
دوای کیمیا بارانی هەلەبجە، روویان کردبوو بە بنارەکانی قەندیل، هەر
وەها بۆ پیشمەرگەکان و بنەمالەکانی جیگیر لە "مامە خەتیب" و
"جاوکان" پێشان درا و پێشوازی باشی لیکرا.

ŞİLANÎ ŞERGE

Qadir Wirya

